

استاندار آذربایجان شرقی خواستار تعیین تکلیف پروژه‌های باز آفرینی دولت در تبریز شد

در صفحه ۸

چهارشنبه ۵ شهریور ماه ۱۴۰۲ سال نوزدهم شماره ۳۳۸۸ قیمت ۵۰۰۰ تومان

طرح نو

روزنامه کثیرالانتشار

سرمقاله ۲

اهانت به فردوسی، اهانت به هویت ملی

طرح نو؛ سردبیر
در روزهای اخیر، اظهارات نسنجیده یک طنزپرداز در فضای مجازی، موجی از حیرت و اندوه را در میان دوست‌داران فرهنگ و ادب ایران برانگیخته است. این سخنان، که متأسفانه با بی‌احترامی به ساحت مقدس حکیم ابوالقاسم فردوسی، بزرگ‌ترین حماسه‌سرای ایران و جهان، همراه بود، نه تنها خشم و اعتراض عمومی را در پی داشت، بلکه بار دیگر اهمیت پرداختن به جایگاه بی‌بدیل فردوسی و شاهنامه در هویت ملی ایرانیان را یادآور شد. توهین به چنین شخصیتی، صرفاً تقد ادبی یا طنز نیست؛ بلکه تعرض به ستون‌های اصلی هویت و غرور ملی ماست.

فردوسی، حافظ زبان و هویت ایرانی

پس از حمله اعراب و فتوحات اسلامی، زبان فارسی با خطر جدی فراموشی و انحلال در زبان عربی مواجه بود. بسیاری از گویش‌ها و زبان‌های محلی کم‌کم به حاشیه رفتند و زبان جدید، به سرعت در حال تسلط بود. در این برهه حساس تاریخی، حکیم ابوالقاسم فردوسی...

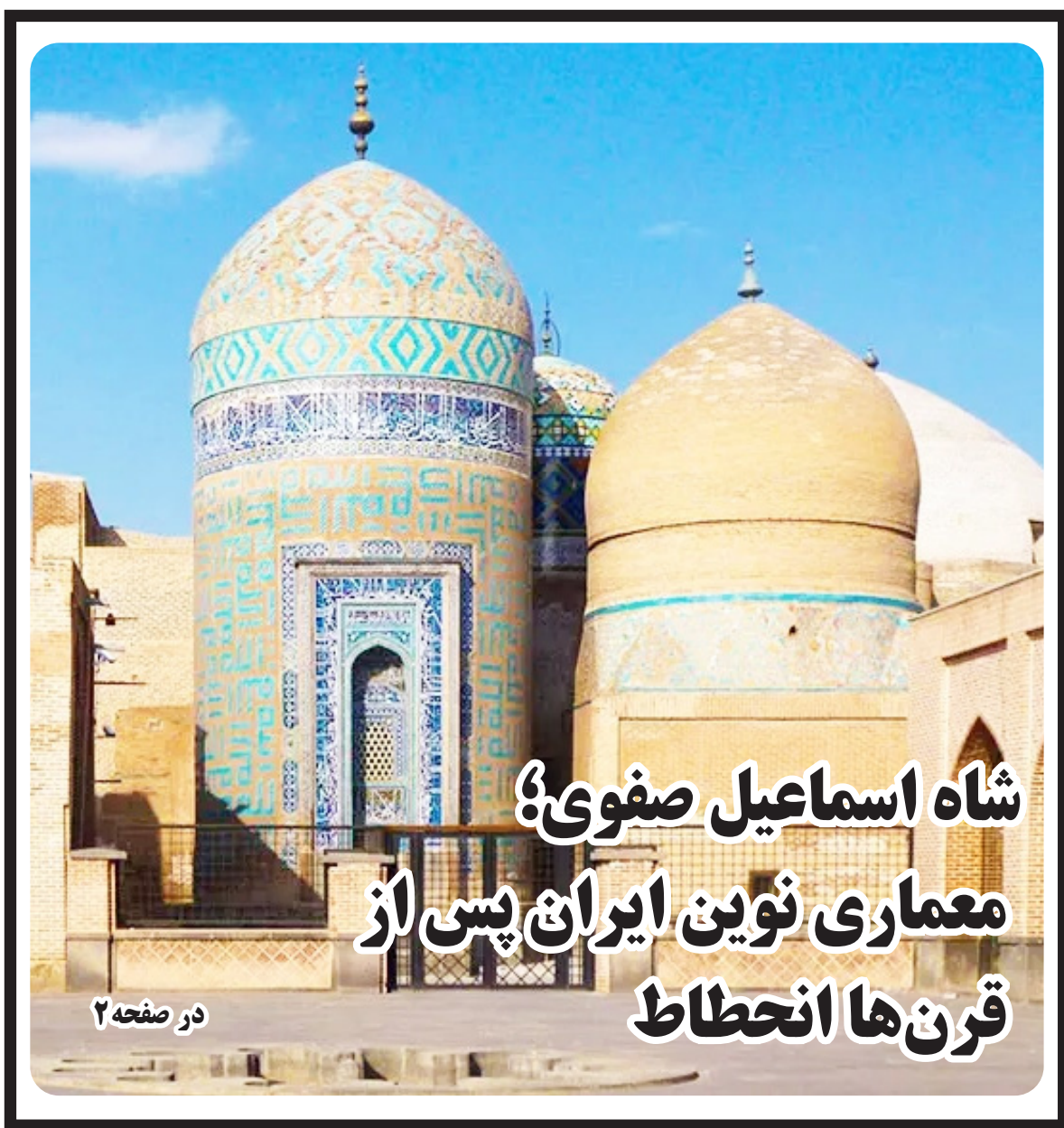
گزارش ۲

تکاهی بر بازیگران پنهان و آشکار در پازل تجزیه‌ی غرب آسیا سوریه در آستانه‌ی گسست!

طرح نو، سردبیر
غرب آسیا (خاورمیانه)، این کانون تحولات جهانی، هر روز آستان رخدادهای تازه و دراماتیکی است که می‌تواند معادلات منطقه و فراتر از آن را دستخوش تغییر کند. در این میان، سوریه، مرورید شام، که سال‌هاست در آتش جنگ و بحران می‌سوزد، این روزها بیش از هر زمان دیگری در معرض تجزیه و چندپارگی قرار گرفته است. آنچه در صحنه عیان می‌بینیم، نبردی میان گروه‌های متخاصم و نیروهای دولتی است، اما ریشه‌های این بحران و اهداف پشت پرده آن، بسیار عمیق‌تر از آن چیزی است که در ظاهر به نظر می‌رسد. به نظر می‌رسد سرانجام، طرح‌هایی که ده‌ها پیش در «تاریک‌خانه‌های سیاست» لندن برای خاورمیانه برنامه‌ریزی شده بود، اینک با همکاری عناصر و نیروهای استعماری، در حال اجرایی شدن است.

دست‌های پنهان: از لندن تا خاورمیانه

تحلیلگران بسیاری بر این باورند که هسته مرکزی بسیاری از بحران‌های امروز منطقه، در رویکردهای استعماری نهفته است که از میانه قرن نوزدهم و در پایتخت‌های اروپایی، به ویژه لندن، شکل گرفت. گروه‌هایی چون «سخوانی‌ها»، «بھانیان»، و «وھانیان» که در آن دوران با هدف سلطه بر «غرب آسیا و قلب جهان اسلام» سازماندهی شدند، این روزها با هم‌افزایی منافع و همکاری‌های پیدا و پنهان، نقش...

شاه اسماعیل صفوی؛ معماری نوین ایران پس از قرن‌ها انحطاط

در صفحه ۲

گزارش ۶

حريم سوگ در معرض تهديد

وقتی کنجکاو همسایگان درد را مضاعف می‌کند

طرح نو بررسی می‌کند:

ورزش ۳

بررسی جایگاه آذربایجان شرقی در ورزش کشتی ایران

طرح نو بررسی می‌کند:

نقش پارک علم و فناوری و مراکز رشد آذربایجان شرقی در شکوفایی علمی بخش صنعت استان؛

آذربایجان شرقی پیشقراول اجرای طرح ملی نوآفرین صنعت‌ساز

طرح نو؛ شهرام صادق زاده
علم و صنعت نقش اساسی در توسعه اقتصادی و اجتماعی آذربایجان شرقی ایفا می‌کنند. به ویژه از طریق پارک علم و فناوری که به عنوان حلقه اتصال بخش‌های علم و صنعت، در توسعه نوآوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان فعالیت دارد.

به گزارش نصر، این پارک با تمرکززدایی و گسترش فعالیت‌ها به شهرستان‌های آذربایجان شرقی نقش مهمی در ایجاد اکوسیستم فناوری و نوآوری، ایجاد ناحیه‌های نوآوری و کارخانه‌های نوآوری و توسعه همکاری با بخش خصوصی و صنایع منطقه آذربایجان ایفا می‌کند. پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی اخیراً میزبان حسین افشین، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور بود که به همراه بهرام سرمست استاندار آذربایجان شرقی و هیئت‌های همراه از نمایشگاه دستاوردهای ۲۲ شرکت دانش‌بنیان و فنار بازدید کرده و از دو محصول راهبردی شامل سامانه ابری مدیریت مراکز پلاسما و جعبه پمپ روغن‌کاری فشار بالا به عنوان نماد خودکفایی فنوارانه کشور رونمایی به عمل آمد.

از سوی دیگر، طرح ملی «نوآفرین صنعت‌ساز» نیز که با هدف توانمندسازی مناطق کشور، شناسایی ظرفیت‌های بومی و تقویت زیست‌بوم نوآوری از آبان سال ۱۴۰۳ آغاز شده، این روزها وارد مرحله عملیاتی خود در استان‌های کشور شده است و تلاش می‌کند با تشکیل هسته‌های فنار و حمایت هدفمند از ایده‌های نو، زمینه‌ساز توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و مولد متناسب با نیازهای منطقه‌ای باشد؛ امری که با سفر مریم ملون معاون دفتر پشتیبانی امور فناوری و نوآوری وزارت علوم به آذربایجان شرقی وارد فاز اجرایی گردید.

در دنیای کنونی و با توجه به رشد لحظه‌ای تکنولوژی و رقابت شدید بین کشورها در عرصه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، ارتباط بین این نهادها بیش از پیش احساس می‌شود به طوری که برای رسیدن به این هدف، مراکز علمی، صنعتگران و بنگاه‌های اقتصادی استان‌های صنعتی باید تعامل و ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر داشته باشند.

به عقیده کارشناسان اقتصادی، رابطه صنعت و دانشگاه فرآیندی است که در طول زمان شکل می‌گیرد اما پیوند بین دانشگاه و صنعت در کشور ما ضعیف و ناپایدار بوده و کمتر محصول تولیدی را می‌توان یافت که از فرآیند تحقیق و توسعه به دست آمده باشد و متأسفانه

کشور را ترسیم کند.
رئیس پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی با اشاره به برخی کمبودهای زیرساختی، از تلاش برای ارتقای جایگاه پارک خبر داد و گفت: در جشنواره امید، از ۴۰۰ ایده ثبت نام شده، تعداد ۴۰ ایده به مرحله نهایی رسیده‌اند که بیشترین تمرکز آنها در حوزه هوش مصنوعی بود.

«آزینا بلالی اسکویی» از برگزارکنندگان رویداد آذر بانو ویژه زنان کارآفرین در مهر و آبان ماه ۱۴۰۴ خبر داد و نقش رسانه‌ها را در ترویج موفقیت‌ها و ایجاد انگیزه در جامعه مهم دانست و خاطر نشان کرد: این پوشش فقط به تبریز محدود نیست و جشنواره امید در شهرستان‌هایی همچون مراغه و بناب نیز به صورت مستقل برگزار شده است. وی اضافه کرد: پوشش نوآفرین صنعت‌ساز نیز با تمرکز بر ایجاد هسته‌های فنار و حمایت از جوانان نوآفرین، تلاش می‌کند ضمن تحول در فضای کارآفرینی و اشتغال، زیست بوم فناوری استان‌ها را تقویت کرده و جهشی در اقتصاد دانش‌بنیان و نشاط اجتماعی کشور ایجاد کند. از نکات جالب توجه این رویداد می‌توان به برپایی نمایشگاه توانمندی‌های هسته‌های منتخب رویداد ملی نوآفرین صنعت‌ساز اشاره کرد که با حضور مریم ملونی مدیر برنامه پوشش ملی توانمندسازی و توسعه منطقه‌ای نوآفرین صنعت ساز و آزینا بلالی اسکویی رئیس پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی اشاره کرد که به میزبانی پارک علم و فناوری استان انجام گرفت و در آن، هسته‌های منتخب گام نخست رویداد نوآفرین صنعت ساز، دستاوردها، محصولات و ایده‌های نوآورانه خود را در معرض بازدید قرار دادند.

شایان ذکر است در جریان سفر مریم ملونی - مدیر برنامه پوشش ملی توانمندسازی و توسعه منطقه‌ای - به تبریز و به میزبانی پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی، برنامه‌هایی همچون برگزاری نمایشگاه توانمندی‌های هسته‌های منتخب رویداد ملی نوآفرین صنعت ساز با هدف معرفی دستاوردها و محصولات و ایده‌های نوآورانه خود را در معرض بازدید قرار دادند. شایان ذکر است در جریان سفر مریم ملونی - مدیر برنامه پوشش ملی توانمندسازی و توسعه منطقه‌ای - به تبریز و به میزبانی پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی، برنامه‌هایی همچون برگزاری نمایشگاه توانمندی‌های هسته‌های منتخب رویداد ملی نوآفرین صنعت ساز با هدف معرفی دستاوردها و محصولات و ایده‌های نوآورانه خود را در معرض بازدید قرار دادند. شایان ذکر است در جریان سفر مریم ملونی - مدیر برنامه پوشش ملی توانمندسازی و توسعه منطقه‌ای - به تبریز و به میزبانی پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی، برنامه‌هایی همچون برگزاری نمایشگاه توانمندی‌های هسته‌های منتخب رویداد ملی نوآفرین صنعت ساز با هدف معرفی دستاوردها و محصولات و ایده‌های نوآورانه خود را در معرض بازدید قرار دادند.

وی با اشاره به موقعیت ویژه این استان خاطر نشان کرد: آذربایجان شرقی با توجه به موقعیت استراتژیک، ظرفیت‌های صنعتی و دانشگاهی و همچنین نزدیکی به بازارهای منطقه‌ای، یکی از استان‌های کلیدی کشور برای اجرای این پوشش ملی است بنابراین امیدواریم که هم‌افزایی میان دانشگاه‌ها، صنایع، اتاق‌های بازرگانی و پارک‌های علم و فناوری بتوانیم نیازهای واقعی صنعت را به ایده‌های نو پیوند زده و شرکت‌های دانش‌بنیان جدیدی در این منطقه شکل بگیرد.

معاون دفتر پشتیبانی امور فناوری و نوآوری وزارت علوم متذکر شد: طرح ملی نوآفرین صنعت‌ساز روایتی تازه از حمایت از هسته‌های فنار است لذا بر این باوریم که با نگاه منطقه‌ای، توجه به نیازهای بومی و ایجاد پیوند میان دانشگاه، صنعت و جامعه، می‌توانیم زمینه خودکفایی فنوارانه را فراهم کنیم. این پوشش علاوه بر تقویت اقتصاد دانش‌بنیان و توسعه اشتغال پایدار، به ارتقای نشاط اجتماعی و انگیزه جوانان برای ورود به عرصه کارآفرینی نیز کمک خواهد کرد لذا نوآفرین صنعت‌ساز در واقع پلی میان ایده تا بازار است و می‌تواند مسیر آینده نوآوری در

تداوم روند فعلی، مسیر رشد و توسعه اقتصادی و صنعتی را با مشکل مواجه می‌کند و متأسفانه طرح ملی «نوآفرین صنعت‌ساز» نیز دقیقاً در راستای توانمندسازی تولیدکنندگان نوپا و دانش‌بنیان است تا به ثبات لازم در فعالیت‌های خود دست یابند.
معاون دفتر پشتیبانی امور فناوری و نوآوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به اهمیت این طرح گفت: نوآفرین صنعت‌ساز تنها یک رویداد نیست بلکه یک برنامه ملی است که در قالب ۷ طرح کلان طراحی شده و با هدف ایجاد هسته‌های فنار در استان‌ها آغاز شده است که این هسته‌ها در صورت موفقیت، به واحدهای فنار و مؤسسات فناری ارتقا می‌یابند و می‌توانند متناسب با ظرفیت‌ها و نیازهای هر منطقه محصولات نوآورانه تولید کنند.
«مریم ملونی» با اشاره به روند اجرای این طرح در سطح استان افزود: در آذربایجان شرقی تاکنون ۴۰ هسته فنار پایه‌ریزی شده و با حمایت‌های پارک علم و فناوری این استان، مسیر رشد آن‌ها ادامه دارد لذا حضور جوانان خلاق و نوآور آذربایجانی در این فرآیند نشان‌دهنده

سرمقاله

اهانت به فردوسی، اهانت به هویت ملی

طرح نو؛ سردبیر
در روزهای اخیر، اظهارات نسنجیده یک طنزپرداز در فضای مجازی، موجی از حیرت و اندوه را در میان دوست‌داران فرهنگ و ادب ایران برانگیخته است. این سخنان، که متأسفانه با بی‌احترامی به ساحت مقدس حکیم ابوالقاسم فردوسی، بزرگ‌ترین حماسه‌سرای ایران و جهان، همراه بود، نه تنها خشم و اعتراض عمومی را در پی داشت، بلکه بار دیگر اهمیت پرداختن به جایگاه بی‌بدیل فردوسی و شاهنامه در هویت ملی ایرانیان را یادآور شد. توهین به چنین شخصیتی، صرفاً نقد ادبی یا طنز نیست؛ بلکه تعرض به ستون‌های اصلی هویت و غرور ملی ماست.

فردوسی، حافظ زبان و هویت ایرانی

پس از حمله اعراب و فتوحات اسلامی، زبان فارسی با خطر جدی فراموشی و انحلال در زبان عربی مواجه بود. بسیاری از گویش‌ها و زبان‌های محلی کم‌کم به حاشیه رفتند و زبان جدید، به سرعت در حال تسلط بود. در این برهه حساس تاریخی، حکیم ابوالقاسم فردوسی با نبوغی کم‌نظیر و تلاشی خستگی‌ناپذیر، سی سال از عمر گران‌بهای خود را وقف نگارش «شاهنامه» کرد. او با خلق این اثر سترگ، نه تنها زبان فارسی را از گزند فراموشی نجات داد، بلکه آن را به لوح فصاحت و بلاغت رساند و به عنوان زبان هویت‌بخش ایرانیان تثبیت کرد.

شاهنامه، تنها یک کتاب شعر نیست؛ گنجینه‌ای است از اسطوره‌ها، حماسه‌ها، تاریخ و فرهنگ ایران پیش از اسلام. فردوسی با زنده کردن داستان‌های پهلوانان و پادشاهان باستانی، حس تعلق به گذشته‌ای باشکوه را در دل ایرانیان زنده نگه داشت. او با واژه‌واژه شاهنامه، هویت ملی ایرانیان را که در معرض هجوم و فراموشی بود، بازتعریف و تقویت کرد. او به ما آموخت که ریشه‌های ما در کجاست و از چه میراث عظیمی برخورداریم. این اثر، فردوسی را می‌توان «پدر زبان فارسی» و «نگهبان هویت ملی ایرانیان» نامید.

حکیمی که مرزها را در نوردید

نگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به حکیم ابوالقاسم فردوسی، همواره نگاهی عمیق و ستایش‌آمیز بوده است. ایشان بارها در سخنان خود، بر جایگاه رفیع فردوسی به عنوان یک «حکیم» تأکید کرده‌اند. این توصیف، فراتر از یک شاعر یا نویسنده است؛ حکیم کسی است که با اندیشه و کلام خود، به پیش و خرد جامعه کمک می‌کند.

رهبر انقلاب، فردوسی را نه تنها به دلیل حفظ

زبان فارسی و ارائه تاریخ ایران باستان می‌ستایند، بلکه بر بُعد «حکمی» و «تعلیم‌دهنده» شاهنامه نیز تأکید دارند. ایشان شاهنامه را متنی می‌دانند که درس‌های اخلاقی، مدیریتی، عدالت‌خواهی و میهن‌دوستی را به زیباترین و مؤثرترین شکل ارائه می‌کند. فردوسی در شاهنامه، مفاهیم عمیقی چون ستم‌ستیزی، آزادیگی، فداکاری برای میهن و اهمیت خردورزی را به تصویر می‌کشد و این‌ها همگی نشان از حکمت نهفته در کلام اوست. از دیدگاه ایشان، شاهنامه «یک ذخیره تمام‌شدنی و یک سرچشمه پایان‌ناپذیر برای ملت ایران» است و فردوسی به دلیل همین حکمت و ژرف‌نگری، جایگاه ویژه‌ای در قلب و ذهن ما ایرانیان دارد.

مرز میان طنز و حرمت‌شکنی

طنز، ابزاری قدرتمند برای نقد اجتماعی، اصلاح و تلنگر زدن به معضلات است. طنزپردازان با دیدگاه‌های متفاوت، می‌توانند با زبان شوخی و کنایه، به مسائل حساس بپردازند و تأثیرگذاری عمیقی داشته باشند. اما طنز نیز مانند هر ابزار دیگری، حدود و مرزهایی دارد. این مرز، جایی است که طنز از نقد سازنده فاصله گرفته و به سمت توهین، حرمت‌شکنی و تخریب حرکت می‌کند.

وقتی پای شخصیت‌هایی چون حکیم فردوسی به میان می‌آید، باید با نهایت احترام و ظرافت عمل کرد. این شخصیت‌ها، نه تنها صرفاً یک هنرمند یا شاعر نیستند، بلکه نمادهای ملی و هویت‌بخش یک ملت به شمار می‌روند. اهانت به فردوسی، تنها اهانت به یک فرد نیست؛ اهانت به ریشه‌های فرهنگی، زبان مادری و تاریخ پر افتخار ماست. چنین عملی، می‌تواند منجر به ایجاد گسست‌های فرهنگی و تضعیف سرمایه‌های اجتماعی شود.

طنزپردازان، به واسطه نفوذ کلام و جایگاهی که در افکار عمومی دارند، مسئولیت سنگینی بر عهده دارند. انتظار می‌رود که آن‌ها با درک عمیق از این مسئولیت، در انتخاب سوژه‌ها و بیان مطالب خود، نهایت دقت را به کار گیرند و از خطوط قرمز اخلاقی و فرهنگی عبور نکنند. حرمت‌شکنی نسبت به مفاخر ملی، نه تنها به تقویت طنز کمک نمی‌کند، بلکه اعتبار آن را نیز زیر سؤال می‌برد.

در نهایت، از همه فعالان فرهنگی، هنرمندان و عموم مردم انتظار می‌رود که با هوشیاری و آگاهی، از میراث گران‌بهای فردوسی و دیگر مفاخر ملی پاسداری کنند. احترام به بزرگان فرهنگ و ادب، احترام به خویش‌شن و حفظ هویت ملی ماست. بگذارید طنز، ابزاری برای آگاهی‌بخشی و اصلاح باشد، نه وسیله‌ای برای تخریب و هتک حرمت.

شاه اسماعیل صفوی؛ معماری نوین ایران

پس از قرن‌ها انحطاط

طرح نو؛ سردبیر
تاریخ ایران، سرشار از فراز و نشیب‌ها، عصر طلایی و دوران انحطاط است. اما در این گذر پرفراز و نشیب، کم نیستند شخصیت‌هایی که با نبوغ، شجاعت و دوراندیشی خود، مسیر تاریخ را دگرگون ساخته و هویت یک ملت را احیا کرده‌اند. در میان این اسطوره‌های تاریخ‌ساز، نام «شاه اسماعیل صفوی» به منایب خورشیدی درخشان در آسمان ایران‌زمین می‌درخشد؛ پادشاهی که نه تنها بنیان‌گذار سلسله‌ای قدرتمند شد، بلکه «ایران پس از اسلام» را به معنای واقعی کلمه بازسازی کرد و آن را پس از قرن‌ها چندپارگی و سلطه بیگانگان، به وحدت، استقلال و اقتدار بازگرداند. او که ملقب به «ابوالمظفر بهادرخان حسینی» بود و با نام «شاه اسماعیل» شناخته می‌شود، نخستین پادشاه ایرانی پس از اسلام بود که توانست تمامی سرزمین ایران را به صورتی یکپارچه و مستقل، تحت لوای حکومت صفوی درآورد.

تشیع، ستون فقرات هویت ملی

اقدام تاریخی و بی‌بدیل شاه اسماعیل، «رسمی کردن مذهب تشیع اثناعشری» بود. این تصمیم، نه تنها یک تحول مذهبی صرف نبود، بلکه ستون فقرات احیای هویت ایرانی را تشکیل داد. در طول هفت قرن پس از حمله اعراب و فتوحات اسلامی، ایران گرچه دین جدیدی را پذیرفته بود، اما همچنان در جستجوی راهی برای تمایز و بازتعریف هویت ملی خود بود. تشیع، با ریشه‌های عمیق در فرهنگ و تاریخ ایران و ظرفیت‌های نهفته برای مقاومت در برابر جریان‌های غالب اهل سنت، این امکان را فراهم آورد. شاه اسماعیل با این اقدام جسورانه، مرزهای فرهنگی و اعتقادی ایران را از همسایگان خود متمایز ساخت و زمینه را برای ایجاد یک دولت-ملت منسجم و قدرتمند فراهم آورد. این تصمیم، نه تنها یکپارچگی داخلی را تقویت کرد، بلکه به ایران این امکان را داد که در برابر نفوذ و تهاجم قدرت‌های خارجی، به ویژه امپراتوری عثمانی، با یک ایده‌ولوژی واحد و نیرومند مقاومت کند.

تبار و تربیت: از اردبیل تا لاهیجان

شاه اسماعیل در سال ۸۶۶ هجری قمری در اردبیل، کانون معنوی طریقت صفویه، چشم به جهان گشود. تبار او، آمیزه‌ای از تقدس و قدرت بود؛ او فرزند شیخ حیدر، رهبر کاریزماتیک طریقت صفویه، و نوه دختری سلطان اوزون حسن از دودمان آق‌قویونلو و همچنین شاهزاده‌ای یونانی از ترابوزان بود. این ترکیب تبار، از همان ابتدا، او را برای ایفای نقش‌های چندگانه یک رهبر مذهبی-سیاسی آماده می‌ساخت.

اما مسیر رسیدن به قدرت، برای اسماعیل خردسال، پر از رنج و خطر بود. پس از کشته شدن پدرش، شیخ حیدر، در نبرد با شروانشاهان و نیروهای آق‌قویونلو، اسماعیل به همراه مادر و برادرانش به اسارت درآمد. بیش از چهار سال در استخر فارس زندانی بود، دوران سختی که بی‌شک روحیه‌ای پولادین و عزمی راسخ در او پروراند. این دوران اسارت و محرومیت،

شاید درس‌های بزرگی درباره ماهیت قدرت و ضرورت مقاومت به او آموخت.

با بروز اختلافات داخلی و نزاع بر سر قدرت در میان جانشینان آق‌قویونلو، برادر بزرگ‌تر اسماعیل، سلطان علی، آزاد شد و با حمایت قزلباشان - نیروهای وفادار به طریقت صفویه - برای مقابله با بایسقر، مدعی دیگر حکومت، به صحنه آمد. اما سرنوشت او نیز تراژیک بود؛ سلطان علی اندکی بعد به دستور رستم آق‌قویونلو کشته شد. اما او پیش از مرگ خود، میراث معنوی و سیاسی طریقت صفویه را به اسماعیل خردسال سپرد و او را به یاران وفادار خود معرفی کرد. این لحظه، نقطه عطفی در زندگی اسماعیل بود و سنگ بنای آینده سلسله صفویه را گذاشت.

برای حفظ امنیت و دور ماندن از دسیسه‌های دشمنان، شاه اسماعیل به لاهیجان رفت. این دوره، از حساس‌ترین مراحل شکل‌گیری شخصیت و اندیشه او بود. او در پناه کاریکا میرزا، حاکم شیعه‌مذهب و حامی هنر و دانش آن منطقه، تحت آموزش‌های دقیق و همه‌جانبه قرار گرفت. در لاهیجان، اسماعیل نه تنها آموزش‌های دینی از جمله فقه و کلام شیعه را فرا گرفت، بلکه با ادبیات فارسی و نظامی‌گری نیز آشنا شد. او در این دوران، عمیقاً با آموزه‌های تشیع امامی و میراث فرهنگی ایران باستان آشنا گشت. این تربیت چندجانبه و جامع، او را برای ایفای نقش بی‌نظیر یک «پادشاه، فرمانده نظامی و پیشوای مذهبی» در آینده آماده ساخت.

برخاستن از لاهیجان و فتح ایران

در سن سیزده سالگی، زمانی که هنوز نوجوانی بیش نبود، شاه اسماعیل با درک عمیق از موقعیت و تکیه بر وفاداری بی‌بدیل نیروهای قزلباش، نخستین گام‌های بلند خود را برای

بازپس‌گیری ایران برداشت. او ابتدا به شروان لشکر کشید و در نبردی نابرابر، فرخ یسار، فرمانروای آن دیار را شکست داد. این پیروزی، اعتماد به نفس قزلباشان و هیبت اسماعیل را دوچندان کرد.

سپس با عزمی راسخ، از قفقاز عبور کرد و در نزدیکی نخجوان، الوند بیگ آق‌قویونلو را که وارث بقایای قدرت آق‌قویونلوها بود، شکست داد. این پیروزی‌های پی در پی، راه را برای ورود او به قلب ایران هموار ساخت. سرانجام در سال ۹۰۷ هجری قمری (۱۵۰۱ میلادی)، در حالی که تنها چهارده سال داشت، پیروزمندانه وارد تبریز شد و در این شهر تاریخی، سلطنت خود را اعلام کرد. این لحظه، نه تنها آغاز یک سلسله جدید، بلکه طلوعی دوباره برای هویت ملی ایرانی بود.

صفویه: عصری نوین در تاریخ ایران

شاه اسماعیل، سلسله جدید خود را به نام جدش شیخ صفی‌الدین اردبیلی، «صفویه» نام‌گذاری کرد و بدین ترتیب، آغازگر دوره‌ای تازه و شکوهمند در تاریخ ایران شد. دوره‌ای که با تثبیت مذهب شیعه به عنوان مذهب رسمی کشور و «تشکیل دولت-ملت ایران» پس از قرن‌ها انحطاط، شناخته می‌شود. او مرزهای کشور را تا حدود دوران ساسانیان گسترش داد و ایران را پس از هفت قرن از سلطه قدرت‌های بیگانه، به عنوان یک قدرت سیاسی مستقل و مقتدر بازسازی کرد.

شاه اسماعیل صفوی، فراتر از یک فاتح یا پادشاه، یک معمار بزرگ بود؛ معماری که با آجرهای تشیع و ملات هویت ایرانی، بنای باشکوه دولت-ملت ایران را بازسازی کرد و این سرزمین را از خاکستر انحطاط، دوباره به اوج اقتدار رساند. میراث او تا به امروز، در تار و پود فرهنگ و هویت ما ایرانیان تنیده است و نام او، تا ابد، با عظمت و استقلال ایران گره خورده است.

سیاست

نگاهی بر بازیگران پنهان و آشکار در پازل تجزیه‌ی غرب آسیا

سوریه در آستانه‌ی گسست!

بازیگران منطقه‌ای و رؤیای سوریه چندپاره

در این پازل پیچیده، هر بازیگری سودای سهم خود را از پیکر نحیف سوریه در سر می‌پروراند:

۱- ترکیه و رؤیای احیای حلب: رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، که نمادی از جریان اخوان‌المسلمین در منطقه محسوب می‌شود، در این میان نقش کلیدی ایفا می‌کند. برای اردوغان، یکپارچگی سوریه از اهمیت چندانی برخوردار نیست؛ اولویت او تسلط بر حلب و منابع نفتی سوریه است. حلب، نگین شمالی سوریه، از دیرباز پیوندهای

ضعیف و چندپاره، در راستای منافع بلندمدت اسرائیل در منطقه ارزیابی می‌شود.

۳- تکفیری‌ها و امارت‌های رنجور: گروه‌های تکفیری نظیر داعش و جبهه النصره، که بازوهای اجرایی طرح‌های برهم‌زننده نظم و امنیت در منطقه هستند، رؤیاهای دیگری در سر دارند. آن‌ها در ابتدا تسلط بر کل سوریه را داشتند، اما با مقاومت نیروهای محور مقاومت، اکنون به دمشق، حمص و حماه نیز راضی شده‌اند تا «بساط حکومت بیمار و رنجور» خود را در این مناطق برپا کنند. این امارت‌های خودخوانده، که بر پایه افراط‌گرایی مذهبی بنا نهاده می‌شوند، می‌توانند کانون دائمی ناامنی و خشونت در منطقه باشند.

۴- گرد‌ها و رؤیای خودمختاری: بخش دیگری از خاک سوریه، به‌ویژه در شمال و شمال شرق، در کنترل نیروهای پ.ک.ک (حزب کارگران کردستان) و هم‌پیمانانشان است. این گروه با بهره‌گیری از خلاء قدرت و حمایت‌های منطقه‌ای و فرماندهی، به دنبال ایجاد نوعی «خودمختاری» در مناطق کردنشین هستند. این وضعیت، خود می‌تواند به یک کانون بی‌ثباتی جدید تبدیل شود، چرا که با حساسیت‌های ترکیه و سوریه در قبال خودمختاری کردها در منطقه، در تضاد است.

۵- علوی‌ها و کریدور ساحلی: علویان سوریه، که بخش عمده‌ای از بدنه دولت بشار اسد را تشکیل می‌دهند، در نهایت به دنبال حفظ کنترل بر بخش‌های ساحلی کشور

هستند. این منطقه، با دسترسی به دریای مدیترانه و نزدیکی به پایگاه‌های نظامی روسیه، از اهمیت استراتژیک بالایی برخوردار است و می‌تواند به عنوان «وطن» جدید برای علوی‌ها در صورت تجزیه کامل سوریه عمل کند.

۶- دروزی‌ها و سودای دولت مستقل: دروزی‌ها، که جمعیتی حدود ۵۰۰ هزار نفر در جنوب سوریه دارند، نیز از قافله تجزیه عقب‌نمانده‌اند. «حکمت الهجری» از سرده‌های دروزی‌ها، با صدور بیانیه‌ای که حاوی تشکر از رژیم صهیونیستی بود، آشکارا خواستار تشکیل «حکومتی مستقل» برای دروزی‌ها در جنوب سوریه شده است. این درخواست، نشان می‌دهد که پازل تجزیه سوریه، حتی کوچک‌ترین اقلیت‌ها را نیز به فکر تشکیل دولت-ملت‌های خود انداخته است.

پیامدهای منطقه‌ای و فرماندهی

چندپارگی سوریه، تنها یک اتفاق داخلی نیست. این واقعه، نه تنها نخستین تحرکات برای چندپارچه شدن منطقه را رقم می‌زند، بلکه می‌تواند تبعات گسترده‌ای برای کل خاورمیانه و حتی نظام بین‌الملل داشته باشد. افزایش بی‌ثباتی، تشدید درگیری‌های قومی-مذهبی، مهاجرت‌های گسترده و ظهور گروه‌های افراطی جدید، تنها بخشی از این پیامدها خواهد بود. این وضعیت، منطقه را به سمت آشوب و بی‌نظمی بیشتر سوق خواهد داد و منافع قدرت‌های بزرگ جهانی را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

در نهایت، آنچه در سوریه می‌گذرد، صرفاً یک جنگ داخلی نیست، بلکه میدانی است برای تسویه حساب‌های منطقه‌ای و فرماندهی‌های و اجرای طرح‌هایی که از دهه‌ها پیش برای خاورمیانه در نظر گرفته شده بود. سوریه، قربانی این بازی بزرگ شده و آینده این کشور و منطقه، بیش از هر زمان دیگری در هاله‌ای از ابهام فرو رفته است. مقابله با این سناریو، نیازمند هوشیاری، هم‌گرایی منطقه‌ای و درک عمیق از ریشه‌های تاریخی و استعماری این بحران است.

گزارش

طرح نو بررسی می‌کند:

بررسی جایگاه آذربایجان شرقی در ورزش کشتی ایران

کشتی آذربایجان شرقی می‌تواند به افراد زیر اشاره کرد: علیرضا نصرآزادانی، اکبر فلاح، حمید بنی‌تجم، یوسف قادریان و کشتی‌گیران پرافتخار دیگر در رده‌های سنی جوانان، امید و بزرگسالان

طرح نو؛ شیوا صفری

کشتی به عنوان ورزش ملی ایران، همواره جایگاه ویژه‌ای در فرهنگ و تاریخ کشور داشته است. استان‌های مختلف ایران نقش مهمی در پرورش استعدادها و کشتی‌گیران ایفا کرده‌اند که در این میان، استان آذربایجان شرقی - هر چند این روزها دیگر نامی از او در کشتی ایران و جهان به چشم نمی‌خورد - با پیشینه‌ای درخشان و استعدادها و درخشان، سهم قابل توجهی در توسعه این ورزش داشته است.

پیشینه تاریخی کشتی در آذربایجان شرقی

کشتی در آذربایجان شرقی، به‌ویژه در شهر تبریز و دیگر شهرهای بزرگی چون مراغه، بناب، مرند و شبستر، از دیرباز محبوبیت فراوانی داشته است. این استان با برخورداری از فرهنگ پهلوانی و سنت‌های دیرینه، بستر مناسبی برای رشد کشتی فراهم کرده و کشتی را نه تنها به عنوان یک ورزش، بلکه به عنوان بخشی از هویت فرهنگی خود حفظ کرده است.

قهرمانان نامدار آذربایجان شرقی در کشتی ایران و جهان

این استان در طول تاریخ کشتی ایران، قهرمانان بزرگی را به تیم ملی معرفی کرده است. از جمله نام‌های درخشان

باشگاه تختی مراغه

که از مهم‌ترین مراکز پرورش استعدادها و کشتی‌گیران این استان هستند.

همچنین میزبانی مسابقات کشوری و بین‌استانی، نقش مهمی در افزایش تجربه و انگیزه جوانان این منطقه داشته است.

چالش‌ها و ظرفیت‌های پیش‌رو

با وجود استعدادها و فراوانی ورزش کشتی در آذربایجان شرقی با چالش‌هایی مواجه است، از جمله: کمبود بودجه و حمایت مالی مستمر نبود اسپانسرهای قدرتمند

عدم پوشش رسانه‌ای مناسب نسبت به سایر استان‌ها با این حال، پتانسیل بالای انسانی، علاقه مردمی، و تلاش مربیان بومی، نوید آینده‌ای روشن برای کشتی استان را می‌دهد.

در پایان باید گفت؛ آذربایجان شرقی با سابقه‌ای غنی در کشتی، نقش مهمی در افتخارآفرینی‌های ملی داشته و با سرمایه‌گذاری‌های اصولی همچنان می‌تواند از قطب‌های مهم کشتی ایران محسوب شود. با سرمایه‌گذاری هدفمند، توسعه زیرساخت‌ها و توجه ویژه به استعدادها و بومی، این استان می‌تواند بیش از پیش در سطح ملی و جهانی بدرخشد.

طرح نو؛ گروه ورزش مهاجم جوان و آینده‌دار تیم تراکتور بعد جدایی از این تیم به صورت رسمی با پیکان تهران قرارداد بست.

محمدصادق سلیمی، مهاجم ۱۹ ساله تیم امید تراکتور که از چهره‌های آینده‌دار آکادمی این باشگاه محسوب می‌شد، با عقد قرارداد رسمی به تیم پیکان تهران پیوست و شاگرد سعید دقیقی شد.

این مهاجم میانه‌ای درحالی پیکان‌سوار شد که فصل گذشته به‌طور همزمان در تیم‌های امید و جوانان تراکتور در لیگ‌های باشگاهی کشور بازی می‌کرد و آمار خیره‌کننده‌ای از خود به‌جا گذاشت.

سلیمی که بازنوبند کاپیتانی تراکتور را هم بر بازوی خود داشت، در لیگ برتر جوانان طی ۱۱ بازی، ۸ گل و سه پاس گل ثبت کرد و در لیگ برتر امید نیز با به ثمر رساندن ۷ گل به‌عنوان یکی از برترین گلزنان این مسابقات معرفی شد.

عملکرد درخشان این مهاجم خوش‌آبیه باعث شد تا وی در مقطعی از فصل گذشته با نظر دراگان اسکوچیچ، سرمربی تیم بزرگسالان تراکتور به تمرینات این تیم هم دعوت شود.

با این حال، در شرایطی که انتظار می‌رفت این ستاره جوان به‌عنوان سرمایه‌ای مهم برای آینده باشگاه تراکتور حفظ شود، به‌طور آزاد از این باشگاه جدا شد و پیراهن پیکان را بر تن کرد.

بی‌شک، انتقال سلیمی به تیم لیگ برتری خبر خوبی است اما اینکه این بازیکن مستعد بومی چطور به این راحتی از پایه‌های تراکتور راهی پیکان شده است؟ جای تأمل و سوال دارد. انتقال آزاد این سرمایه بومی موضوعی است که پرسش‌های جدی درباره مدیریت آکادمی باشگاه تراکتور و قرارداد بازیکنان جوان در این آکادمی مطرح می‌کند.

گزارش

عنوان سومی برای قاضی زاده در مسابقات رنگینک اسنوکر در کشور

سادات صنعتی، علی سلطانپور دبیر فدراسیون بولینگ و بلیارد جمهوری اسلامی ایران در پایان مسابقات ضمن تبریک به قهرمانان و شرکت‌کنندگان، از زحمات هیئت استان البرز، مسئولان اجرایی، داوران، و کلیه عوامل برگزاری این رویداد صمیمانه قدردانی کرد. گفته می‌شود کسب مقام ارزشمند سومی بیست و چهارمین دوره مسابقات رنگینک اسنوکر پیشکسوتان کشور، که با شرکت بیش از ۸۰ شرکت‌کننده از قهرمانان سراسر کشور در استان البرز برگزار شد وی در جمع ۸ نفر برتر قرار گرفته و در نهایت مقام سومی مسابقات را کسب نمودید.

شرقی توانست با قدر و اقتدار عنوان سومی را برای دیار ستارخان و باقرخان به ارمغان بیاورد مسئول برگزاری این مسابقات ابراهیم رجایی بوده است. سردواری رقابتها را آقای حسین بیابانی مقدم بر عهده داشتند. همچنین، داوران حاضر در این دوره از مسابقات عبارت بودند از: علی قهرمانی (خراسان رضوی)، آرش شمس (فارس)، سهیل قاجار، پوریا پرستار، مهدی زحمتکش، پارسا صمیمی، محمد الیاسی، سجاد عبدالملکی، سارا سلیمانی نژاد (اصفهان)، سارا فیروزی (کرمان)، مرکان دهقان (یزد) و سعیده

طرح نو؛ یونس نهاری

بیست و چهارمین دوره مسابقات رنگینک اسنوکر کشور در رده سنی پیشکسوتان، با معرفی نفرات برتر و قهرمانی نماینده استان اصفهان به پایان رسید. به گزارش روابط عمومی فدراسیون بولینگ و بلیارد، این رقابتها با حضور ۸۰ پیشکسوت از سراسر کشور در باشگاه بلیارد آیندو استان البرز آغاز شد و در فضایی رقابتی و صمیمانه برگزار گردید و در پایان این رقابتها، نتایج زیر به دست آمد که از دیار اولین آقای شمس الدین قاضی زاده از استان آذربایجان

گزارش

معضل دروازه‌بانی در تیم تراکتور؛

استعدادهای سوخته یا مسیر اشتباه؟

طرح نو؛ حامد عطائی

باشگاه تراکتور تبریز، یکی از قطب‌های پرهوراد فوتبال ایران، همواره در پی ساختن تیمی قدرتمند و مدعی بوده است. این تیم در بسیاری از پست‌ها بازیکنان سرشناسی را به خود دیده، اما یکی از گره‌های کور و همیشگی این تیم، پست دروازه‌بانی است؛ جایی که نه ثبات وجود داشته و نه شکوفایی استعدادها.

در سال‌های اخیر، تراکتور میزبان دروازه‌بان‌های جوان و پرامیدی بوده که هر یک در مقطعی به عنوان «ستاره آینده» معرفی شدند. از جمله این نفرات می‌توان به مهدی محمدیان، محمدعلی رمضان‌یان، محمدامین بهرامی، نجاریان، مهدی حقیقت و سیف احمدی اشاره کرد؛ چهره‌هایی که بسیاری از آن‌ها سابقه حضور در تیم‌های پایه ملی را نیز داشتند.

در کنار این اسامی، تراکتور از حضور مربیان بین‌المللی و برجسته در زمینه دروازه‌بانی بهره برده است. مربیانی همچون ماندن زیگانیر، امیلیو آلوارز، جورج تاوارز، دیلینکا آلین، کریم بوستانی و مرحوم نادری، همگی رزومه‌هایی قوی و تجربه کار با دروازه‌بانان سطح بالا را دارند. این یعنی در ظاهر، هم امکانات حرفه‌ای و هم کادرفنی توانمند در اختیار تیم بوده است.

اما سؤال اینجاست: چرا با وجود این شرایط، پست دروازه‌بانی در تراکتور به یک معضل مزمن تبدیل شده و هیچ‌یک از این دروازه‌بان‌های جوان نتوانسته‌اند به دروازه‌بان اول و قابل اتکای تیم تبدیل شوند؟ استعدادها بدون رشد؟ یا مسیری اشتباه؟ دو فرضیه اصلی در این زمینه مطرح است:

۱. عدم استعداد کافی و نفوذ مدیر برنامه‌ها

شاید تلخ باشد، اما باید با واقعیت مواجه شد. برخی از این دروازه‌بان‌ها ممکن است اساساً از آن سطح کیفی لازم برای حضور در تیمی پر توقع مانند تراکتور برخوردار نبوده‌اند. در این میان، نقش مدیر برنامه‌ها در معرفی و انتقال این بازیکنان به باشگاه‌های بزرگ قابل انکار نیست.

۲. نبود فرصت و برنامه‌ریزی در مسیر رشد

در مقابل، شاید این جوانان واقعاً استعداد داشته‌اند، اما به دلیل عدم برنامه‌ریزی مناسب و ندادن فرصت کافی، در مسیر رشد دچار سکنه شده‌اند. اگر باشگاهی با توقع قهرمانی، حاضر نباشد در لیگ برتر به دروازه‌بان

گونه‌ای بود که فرصت برای استفاده از او مهیا به نظر می‌رسید:

در آن دوره، محمدرضا اخباری پس از پایان دوران خدمت سربازی‌اش، ناچار به بازگشت به سایپا شد. پنجره نقل‌وانتقالاتی تیم نیز بسته بود و گزینه‌های چندانی در اختیار کادرفنی قرار نداشت. در همین زمان، فرزین گروسیان که دروازه‌بان اصلی تیم شده بود، بارها مرتکب اشتباهات فاحش شد و عملکردش زیر سوال رفت.

با وجود تمام این شرایط، باز هم به سیف احمدی اعتماد نشد. نه تنها او دروازه‌بان اول نشد، بلکه حتی برای چند دقیقه نیز فرصت حضور در میدان نیافت. این اتفاق نشان می‌دهد که صرف «حضور در لیست تیم» به معنی «پیشرفت» نیست. وقتی تصمیم‌گیری‌ها براساس جسارت، شایسته‌سالاری و نگاه فنی صورت نگیرد، استعدادها به تدریج فرسوده و بی‌اثر می‌شوند.

فرصت طلایی برای ادیب زارعی و نجاریان؛ آینده دروازه‌بانی تراکتور

در حال حاضر ادیب زارعی به عنوان دروازه‌بان اول تیم تراکتور انتخاب شده است. این موقعیت ویژه فرصتی بی‌نظیر برای اوست تا با نمایش بهترین عملکرد خود، جایگاهش را تثبیت کند و نشان دهد که می‌تواند دروازه‌بان مطمئن و تاثیرگذار تیم باشد. همچنین نجاریان به عنوان گزینه جوان و امیدوار تیم، باید از این شرایط بهره ببرد و با تلاش مستمر، آینده پست دروازه‌بانی تراکتور را تضمین کند.

تراکتور و ضرورت برنامه‌ریزی برای آینده دروازه‌بانی

معضل دروازه‌بانی در تیم تراکتور، نه تنها مسئله‌ای فنی، بلکه چالشی مدیریتی و ساختاری است که به روشن شدن مسیر توسعه و حمایت از استعدادها نیاز دارد. اگر تراکتور بخواهد به جایگاه واقعی خود در فوتبال ایران برسد، باید با برداشتن قدم‌های محکم و منطقی، مسیر رشد دروازه‌بان‌های جوانی همچون ادیب زارعی و نجاریان را تسهیل کند و چرخه ناامیدی را بشکند.

امیدواریم که این باشگاه بزرگ با بهره‌گیری از تجربیات گذشته، به جایگاه واقعی استعدادها و دروازه‌بانی خود دست یابد و با برنامه‌ریزی دقیق، فصل‌های درخشان‌تری را برای هواداران پرشورش رقم بزند.

می‌مانند.

استعدادهایی که فرصت‌سوز شدند؛ نمونه‌ای روشن از سیف احمدی

برای درک بهتر این معضل، سیف احمدی می‌تواند نمونه‌ای گویا از این چرخه معیوب باشد. احمدی حدود شش فصل عضو تیم تراکتور بود، اما در تمام این مدت حتی یک دقیقه هم در لیگ برتر برای تیم به میدان نرفت. این در حالی است که در مقطعی، شرایط باشگاه به

جوان فرصت بدهد و هر فصل به دنبال دروازه‌بان باتجربه خارجی یا داخلی برود، طبیعتاً استعدادها فقط نیمکت‌نشین می‌شوند یا در نهایت سر از تیم‌های پایین جدول درمی‌آورند.

حتی حضور مربیان برجسته نیز در این شرایط کارساز نیست، چون این مربیان فقط می‌توانند تکنیک را منتقل کنند، اما نمی‌توانند تصمیم نهایی درباره استفاده یا عدم استفاده از دروازه‌بان را بگیرند. وقتی ساختار باشگاه، صبر و آینده‌نگری لازم را ندارد، حتی بهترین مربیان هم ناتوان

سحر بلبل حکایت با صبا کرد

سحر بلبل حکایت با صبا کرد
 که عشق روی گل با ما چهها کرد
 از آن رنگِ رُحْم، خون در دل افتاد
 وز آن گلشن، به خارم مبتلا کرد
 غلامِ همتِ آن نازنینم
 که کار خیر بی روی و ریا کرد
 من از بیگانگان دیگر ننالم
 که با من هرچه کرد آن آشنا کرد
 گر از سلطان طمع کردم، خطا بود
 ور از دلبر وفا جُستَم، جفا کرد
 خوشش باد آن نسیمِ صبحگاهی
 که دردِ شب نشینان را دوا کرد
 نقابِ گل کشید و زلفِ سُنبل
 گره بندِ قبای غنچه وا کرد
 به هر سو بلبل عاشق در افغان
 تَنَّم از میان، بادِ صبا کرد
 بشارت بر به کوی می فروشان
 که حافظ توبه از زهدِ ریا کرد
 وفا از خواجگانِ شهر با من
 کمال دولت و دین بوالوفا کرد
 «حافظ»

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نقش هنرمندان و اصحاب فرهنگ در دفاع مقدس ۱۲ روزه و انسجام ملی را برجسته دانست و گفت: در این ایام صدها هنرمند در فضای مجازی در دفاع از ایران حضور پیدا کردند و همبستگی‌شان را با بقاع ایران مطرح کردند.

نشست خبری «سید عباس صالحی» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره تشریح عملکرد و فعالیت‌های وزارت متبوع در یکسال فعالیت دولت وفاق ملی صبح دپروز (سه‌شنبه) با حضور اصحاب رسانه در مجتمع فرهنگی باغ زیبا برگزار شد.

در ابتدا، «نیکنام حسینی‌پور» مدیر روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یاد و خاطره شهدای دفاع مقدس ۱۲ روزه را گرامیداشت و اظهار داشت: یاد تمام شهدای حوزه فرهنگ و رسانه و خصوصا یاد و خاطره شهیده فرشته باقری خبرنگار خبرگزاری دفاع مقدس را به‌صورت ویژه گرامی می‌داریم که انصافا مظلومانه به شهادت رسیدند.

وی حفظ انسجام ملی را نیاز ادامه کشورمان دانست و تأکید کرد: معتقدیم اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه در جریان جنگ ۱۲ روزه خوش درخشیدند و اهالی رسانه در هم‌بستگی ملی و روایت این جنگ در حوزه داخلی و بین‌المللی بسیار نقش موفق و چشم‌گیر داشتند.

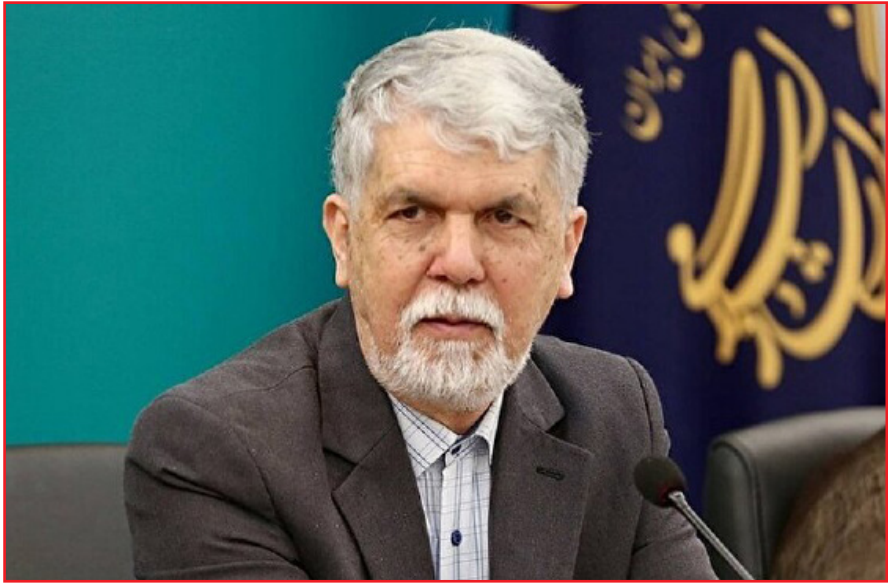
در ادامه، «سید عباس صالحی» با بیان اینکه شرایط اجتماعی و فرهنگی امروز کشورمان با دهه‌های گذشته تفاوت پیدا کرده است، اظهار داشت: با اقدامات صورت گرفته یک سال گذشته رفع گسست‌های صورت گرفته با مسیر تعاملی در وزارت فرهنگ درحال ترمیم و بهبود است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، استقبال هنرمندان از جشنواره‌های فجر سال ۱۴۰۳ را نشانه ترمیم گسست‌های گذشته دانست و گفت: در حماسه ۱۲ روزه اخیر اقبال وسیعی از هنرمندان حضور پیدا کردند و سهم قابل توجهی در مقاومت و حماسه ملی داشتند.

وی ادامه داد: در این ایام صدها هنرمند در فضای مجازی در دفاع ایران حضور پیدا کردند و هم‌بستگی‌شان را با بقاع ایران مطرح کردند که البته تمام این‌ها دست‌آورد وزارت فرهنگ نبوده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی :

نقش اصحاب فرهنگ در جنگ ۱۲ روزه برجسته بود

صالحی گفت: بحث صندوق همیار فرهنگ و هنر با مجوز بورس انجام خواهد شد و موسسه توسعه فرهنگ و هنر این کار را پیش برده است. این صندوق

تأمین منابع مالی صنایع خلاق را در بر میگیرد که شرکت‌ها و افراد حقیقی می‌توانند سرمایه‌گذاری کنند و سود بانکی تضمین شده خواهد داشت و از طریق این پول برای صنایع خلاق فرصت فرهنگی فراهم خواهیم کرد. بخش قابل توجهی از مشکلات حوزه فرهنگ در حوزه اقتصادی است و در بحث زیرساختی این مشکلات را تلاش می‌کنیم از این طریق برطرف کنیم تا شرکت‌ها و اشخاص حقیقی انجام دهیم.

وزیر فرهنگ عنوان کرد: گام بعدی ما ارائه شناسه آثار هنری خواهد بود. چرا که آثار فرهنگی ما شناسه ندارند و ارزش اقتصادی روشنی هم ندارند. هنرمندان آثار نفیس خود را می‌توانند با این شناسه پیش ببرند و با لایه‌های امنیتی این شناسه‌ها فراهم شده است. در هر شناسه گرایش اثری، نام هنرمند، ابعاد، تاریخ و مشخصات مالک تعیین شده است و وزارت خانه این ارزش‌گذاری را انجام می‌دهد تا بتواند حتی بعنوان وثیقه مورد استفاده قرار گیرد که به ردیابی آثار هنری نیز کمک می‌کند.

وی خاطرنشان کرد: کار خوب دیگری که انجام شد در موزه هنرهای معاصر است که گنجینه با افتخاری است اما مغفول مانده بود و کمتر کسی

بلکه عرق ملی در آن نقش داشته است اما ما در اینکه اتفاقی برای ایران رقم یخورده و هنرمندان کم نمی‌گذارند، شک نداشتیم.

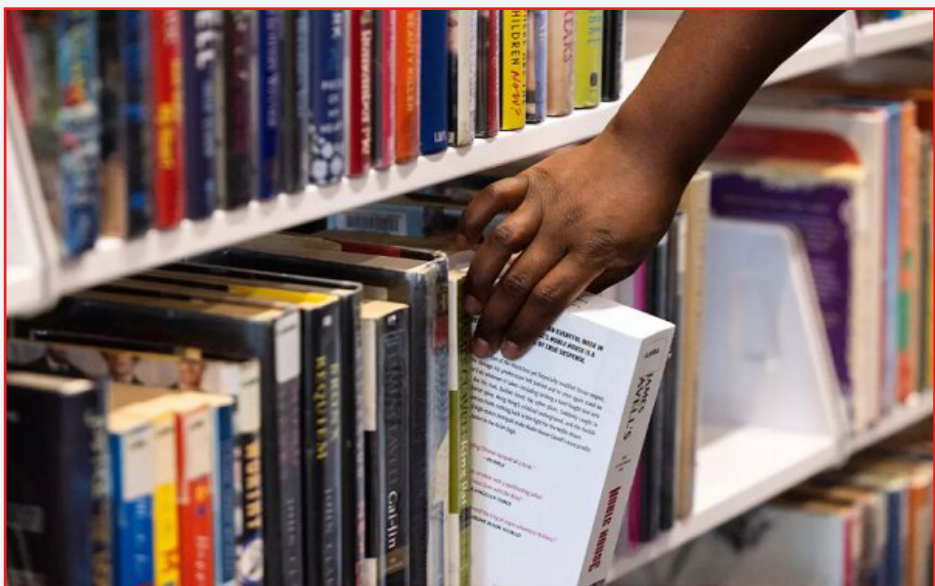
صالحی ضمن تشریح مشکلات اقتصادی حوزه فرهنگ، از ارائه طرح فرهنگ کارت برای ۱۰۰ هزار نفر از اهالی فرهنگ، هنر و رسانه خبر داد و گفت: فرهنگ کارت در گام اول برای اصحاب فرهنگ و هنر، در گام دوم برای دانشجویان ارائه خواهد شد که امکان خرید و بهره‌گیری از خدمات و محصولات فرهنگی را با اقساط ۶ ماهه و بدون سود ایجاد خواهد کرد که در هفته‌ی آتی اجرایی خواهد شد. مجوز بورس صندوق هم‌یار هنر برای تأمین مالی اقدامات فرهنگی برای ایجاد فرصت اقتصادی برای صنایع، خلاق صورت گرفته است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از ایجاد شناسه آثار هنری خبر داد و عنوان کرد: یکی از دردهای قدیمی فقدان شناسه هنری است که موجب شده ارزش آثار هنری شناخته نشده باشد. با طرح شناسه‌ها با لایحه‌های امنیتی صورت گرفته که اطلاعات آن مطرح می‌شود.

وی فلوئید کودک و نوجوان در نمایشگاه کتاب تهران را از اقدامات تأثیرگذار این نمایشگاه دانست و عنوان کرد: در نمایشگاه گذشته ۲۹ ناشر بین‌المللی بیش از ۱۰۰ قرارداد با ناشران ما بستند که موجب فرصت حضور کتاب ایران در ابعاد بین‌المللی است.

در طول ۲ دهه اخیر صورت گرفت؛

مطالعه؛ ساده‌ترین ابزار در جعبه ابزار سلامت جامعه؛ کاهش نگران‌کننده!

داشت. به گروه‌های محروم در واقع کمترین سود را می‌برند.

این مطالعه همچنین نشان داد کسانی که برای لذت بردن مطالعه می‌کنند، تمایل دارند زمان بیشتری را نسبت به قبل صرف مطالعه کنند و تعداد کسانی که با فرزندانشان مطالعه می‌کنند تغییر نکرده است.

سونکه درباره این ارقام گفت: فرهنگ دیجیتال ما قطعاً بخشی از داستان است. اما مسائل ساختاری نیز وجود دارد که شامل دسترسی محدود به مطالب خواندنی، ناامنی اقتصادی و کاهش ملی اوقات فراغت می‌شود. اگر در یک منطقه روستایی چندین شغل دارید یا با موانع حمل و نقل مواجه هستید، رفتن به کتابخانه ممکن است به هیچ وجه امکان‌پذیر نباشد. سال پیش فروش کتاب‌های فیزیکی در آمریکا پس از دو سال کاهش، اندکی افزایش یافت که در این میان داستان‌های بزرگسالان محرک اصلی این افزایش بودند و کتاب «زنان» نوشته کریستین هانا در صدر این فهرست قرار

داشت. این در حالی است که سطح سواد در آمریکا حدود ۷۹ درصد تخمین زده می‌شود که موجب می‌شود این کشور در رتبه ۳۶ جهانی قرار داشته باشد. نتایج این بررسی در نشریات مختلف مطرح شد و «لس‌آنجلس تایمز» هم چنین به آن پرداخت و نوشت: محققان نگرانند که کاهش مطالعه نشان دهنده این باشد که تعداد آمریکایی‌هایی که اوقات فراغت کمتری دارند، هر سال کمتر و کمتر می‌شود.

این نشریه با اشاره به سخنان سونکه، مدیر طرح‌های تحقیقاتی در مرکز هنرهای پزشکی دانشگاه فلوریدا، از قول وی نوشت: «وقتی کمتر مطالعه می‌کنیم یا کمتر در امری هنری شرکت می‌کنیم، به معنی این است که در حال از دست دادن یک میوه از جعبه ابزار سلامتی خود هستیم.» کاهش مطالعه در حالی رخ می‌دهد که بیشتر آمریکایی‌ها بیش از هر زمان دیگری به کتاب دسترسی

دارند و به لطف برنامه‌های کتاب الکترونیکی، مردم نیازی به رفتن به کتابخانه‌ها یا کتابفروشی‌ها ندارند و می‌توانند کتاب‌ها را بررسی کرده و آنها را در تبلت یا تلفن‌های خود بخوانند.

اما اشکال دیگر رسانه‌های دیجیتال این است که لحظات آزادی را که مردم می‌توانستند به کتاب اختصاص دهند، از بین می‌برند. صرف زمان بیشتر برای گشت و گذار در میم‌ها و فیلم‌های بی‌روح در رسانه‌های اجتماعی از تماشای سریال «پادشاه تپه» در هولو، به معنای صرف زمان کمتر برای دنبال کردن انتخاب‌های باشگاه‌های کتاب است.

برمبنای این تحقیق، محققان دریافتند افرادی که برای لذت بردن مطالعه می‌کنند، این کار را برای مدت زمان طولانی‌تری انجام می‌دهند و از یک ساعت و ۲۳ دقیقه در روز در سال ۲۰۰۳ زمان مطالعه خود را به یک ساعت و ۳۷ دقیقه در روز در سال ۲۰۲۳ رساندند.

اما درصد آمریکایی‌هایی که در یک روز معمولی به مطالعه تفریحی می‌پردازند، از بالاترین میزان ۲۸ درصد در سال ۲۰۰۴ به پایین‌ترین میزان یعنی ۱۶ درصد در سال ۲۰۲۳ کاهش یافته است. محققان گفتند که اختلاف نگران‌کننده‌ای بین آمریکایی‌های سیاه‌پوست و سفیدپوست وجود دارد.

درصد بزرگسالان سیاه‌پوستی که برای لذت بردن مطالعه می‌کردند، در سال ۲۰۰۴ به اوج خود یعنی حدود ۲۰٪ رسید و در سال ۲۰۲۳ به حدود ۹٪ کاهش یافت. درصد بزرگسالان سفیدپوستی که برای سرگرمی کتاب می‌خریدند، در سال ۲۰۰۴ حدود ۲۹٪ بود و در سال ۲۰۲۳ به حدود ۱۸٪ کاهش یافت.

این مطالعه نشان داد که زنان بیشتر از مردان برای لذت بردن مطالعه می‌کنند و افرادی که در مناطق روستایی زندگی می‌کنند، در طول دو دهه گذشته کاهش اندکی در مطالعه لذت‌بخش نسبت به ساکنان

میدانست در آن چیست. دو نمایشگاه پیکاسو در تهران را داشتیم که جمع قابل توجهی از مخاطبان را با موزه‌ها آشتی داد و ما شاهد صف بستن جلوی درب موزه‌ها بودیم و دیگری نمایشگاه آثار زنان بود که بسیار قابل اعتناست و موزه هنرهای معاصر پوست اندازی کرد.

صالحی با تأکید بر اینکه ما در حوزه فرهنگ و هنر، مسئولیت اجتماعی داریم، گفت: این مسئولیت، مسوولیتی خواهد بود که لازم است از سوی شرکت‌ها و مجموعه‌ها نیز به‌صورت واقعی انجام شود، نه نمایشی و رانتی.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به برخی اقدامات این وزارت خانه پرداخت و گفت: همایشی که در شرف برگزاری است و برای آن جایزه ملی در نظر گرفته‌ایم، با هدف شناسایی دقیق شرکت‌ها و معرفی آن‌ها به مخاطبان برگزار می‌شود. شرکت‌ها و مؤسساتی که به‌درستی در این حوزه فعالیت می‌کنند، شناسایی و پیش‌قراولان آن تکریم خواهند شد تا زمینه رقابت فراهم شود.

وی گفت: رویداد دیگری نیز در پایان شهریور برگزار خواهد شد که مربوط به بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای است. ایده این رویداد در حوزه بازی‌های مقاومتی شکل گرفته؛ به‌ویژه با توجه به فعالیت‌هایی که در جریان جنگ ۱۲ روزه انجام شد، این نگاه پدید آمد تا با جدیت بیشتری به این حوزه توجه شود.

صالحی به بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب اسلامی پرداخت و گفت: رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی اخیر خود با واژه سازی سپر پولادین اتحاد مقدس درباره دفاع مقدس ۱۲ روزه مسئله‌ی مهم و جدی را مطرح کردند که البته شعار نبود بلکه امروز یک رویکرد وجودی است و همه ما ایرانیان در کنار هم، باید تلاش کنیم برای ناکام گذاشتن طمع بیگانگان؛ کسانی که در این مدت بی تردید می‌خواستند چیزی از ایران نباشد و در این زمینه با مقاومت ملت و دفاع نظامی خوب ناکام مانندند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تأکید بر اینکه البته باید در جنگ ۱۲ روزه نگاه واقع‌بینانه داشت، عنوان کرد: با اینکه دشمن به ما ضربه و لطماتی وارد کرد و عزیزانی شهید شدند اما رویاهای آنها بالا بود و در آن ناکام مانندند و امیدواریم در زیر چتر این سپر پولادین اتحاد مقدس برای ایران کار کنیم.

شهری داشته‌اند. کیت لافلین، مدیر اجرایی انجمن کتابخانه‌های روستایی و کوچک مستقر در سیاتل، روز سه‌شنبه در مصاحبه‌ای گفت: در مناطق روستایی، مردم نه تنها به کتابفروشی‌ها و کتابخانه‌ها، بلکه به اتصالات اینترنتی قابل اعتماد نیز دسترسی کمتری دارند که می‌تواند به عادات مختلف مطالعه کمک کند. وی گفت، اگرچه تلاش‌های ملی هماهنگی برای تمرکز بر سوادآموزی در کودکان صورت گرفته است، اما به بزرگسالان، به ویژه در شهرهای کوچک، توجه کمتری می‌شود.

او همچنین گفت، کتابداران روستایی اغلب بزرگسالانی را می‌بینند که در اواخر دهه ۲۰ سالگی و بالاتر هستند و نه برای خواندن، بلکه برای یادگیری نحوه استفاده از صفحه‌کلید و ماوس و تنظیم اولین آدرس ایمیل خود مراجعه می‌کنند تا بتوانند به صورت آنلاین برای کار درخواست دهند.

طبق این مطالعه، درصد بزرگسالانی که برای کودکان کتاب می‌خوانند در دو دهه گذشته کاهش نیافته، اما میزان مشارکت به طرز شگفت‌آوری پایین بود، و تنها ۲٪ از شرکت‌کنندگان به طور متوسط روزانه با کودکان کتاب می‌خواندند. این در حالی است که ۲۱٪ شرکت‌کنندگان در این تحقیق کودک زیر ۹ سال در خانه داشتند. این مطالعه درصد کودکان بزرگسالانی که با کودکان مطالعه می‌کنند را نگران‌کننده خواند و در این مورد تأکید کرد: مطالعه منظم در دوران کودکی عامل تعیین‌کننده‌ای در توانایی خواندن و مشارکت در مراحل بعدی زندگی است. بنابراین، میزان پایین مطالعه با کودکان ممکن است به کاهش مطالعه در بین بزرگسالان در آینده کمک کند.

کتاب‌های الکترونیکی تا سال ۲۰۱۱ در دسته مطالعه قرار نداشتند و کتاب‌های صوتی تا سال ۲۰۲۱ در این دسته جای نگرفته بودند. /گاردین

کتاب‌های الکترونیکی تا سال ۲۰۱۱ در دسته مطالعه قرار نداشتند و کتاب‌های صوتی تا سال ۲۰۲۱ در این دسته جای نگرفته بودند. /گاردین

کتاب‌های الکترونیکی تا سال ۲۰۱۱ در دسته مطالعه قرار نداشتند و کتاب‌های صوتی تا سال ۲۰۲۱ در این دسته جای نگرفته بودند. /گاردین

طرح نو؛ گروه فرهنگ و هنر فقط چند لحظه چشمان‌تان را ببندید و این دو بیت ناب از حافظ را با صدای یکی از خوش‌آوازترین گویندگان رادیو مرور کنید. نگران نباشید، اگر تصورش سخت است، کمی پایین‌تر ویدئویی انتظارتان را می‌کشد تا این شعر را با صدایی واقعی و منحصربه‌فرد بشنوید.

«سلامی چو بوی خوش آشنایی

دردوی چو نور دل پارسایان

بدان شمع خلوت‌گه پارسایی»
استاد امیر نوری، یکی از خوش‌صداهای بی‌بدیل روزگار، این شعر را برای مخاطبان ایسنا خوانده است. می‌دانیم که در خبررسانی حرفه‌ای، به کار بردن القابی چون دکتر، مهندس و استاد خطاست، اما برای نام «امیر نوری» این خطا هم گویا رواست.

ابتدا قرار بود به ایسنا بیاید اما وقتی خبردار می‌شویم به دلیل وضعیت جسمی توان حضور در مراسم تجلیلش در یکی از فرهنگسراها را هم نداشته است، بی‌درنگ راهی دیدارش می‌شویم.

در یکی از مجله‌های قدیمی خیابان انقلاب، به خانه‌اش می‌رسیم؛ خانه‌ای بزرگ با حیاطی نوستالژیک و فضای دل‌انگیز از نوع زندگی ایرانی؛ همان تصویرهای آشنای حوض آبی، درختان تنومند و سنگ‌فرش‌های موزاییکی. اما کمی بعد خواهید دید که همین خانه، که ما آن را «سرزمین عجایب» می‌نامیم، این روزها چگونه بالای جان استاد شده است.

همسر مهربان و هنرمند امیر نوری، در را به روی ما می‌گشاید. با دیدن آنچه مقابل چشم‌مان نقش می‌بندد، مات و مبهوت می‌شویم؛ گویی به سرزمین عجایب قدم نهاده‌ایم. دیوارها تا به سقف پر از تابلوهای نقاشی است که خانم خانه به همراه دخترش کشیده‌اند. خانه سرشار از رنگ و بوی زندگی است. روی میز، خوراکی‌های خوشمزه، خنکای مطبوع یک پارچ آب یخ و ظرف طلایی‌های تازه در تابستان خودنمایی می‌کنند. رنگ‌ها از در و دیوار می‌رقصند و خستگی روزانه از جان‌مان می‌زاید. با شور و اشتیاق، آماده شنیدن صدای گرم استاد می‌شویم.

خودش را این‌طور معرفی می‌کند: «من، امیر نوری هستم؛ البته در شناسنامه‌ام «غلامعلی» ثبت شده است. قبل من دو فرزند در همان کوچکی از دنیا رفته‌اند و پدر و مادرم من را به عنوان غلام حضرت علی (ع) نام نهاده‌اند تا زنده بمانم.»؛ نگاهی از سر شیطنت به ما می‌کند و با خنده دلنشین ادامه می‌دهد: شاید به همین دلیل هم زنده مانده‌ام.

کمی مکث می‌کند؛ چشمانش نشان می‌دهد که سعی دارد چیزی را به‌خاطر بیابورد، سکوتش را نمی‌شکنیم، بعد از مدتی ادامه می‌دهد:

«من متولد سال ۱۳۱۷ هستم و در سفرهایی که پدر و

مادرم داشتند در الیگودرز به دنیا آمدم اما آنجا را اصلا به یاد ندارم. پدر من کارمند دولت بود و به رادیو زاهدان منتقل شده بود. من هم در رادیو زاهدان مشغول به کار شدم. پس از مدتی پدرم به تهران بازگشت و من هم به تهران بازگشتم. در رادیوی نیروی هوایی در انتهای خیابان نیروی هوای مشغول به کار بود من هم رتبه به آنجا و شروع به کار کردم. از اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۴۲ به رادیو ایران آمدم و از همان زمان یکسره در رادیو ایران هستم. همان «ا اینیم» خودمان می‌شود.

عبارت «یکسره در رادیو» را که می‌گوید، افتخار در صدایش موج می‌زند. برای امیر نوری «یکسره» به اندازه بیش از نیم قرن قدمت دارد.

از او می‌پرسیم که دقیقاً چند سال در رادیو هنرنمایی کرده

است؟ همان خنده‌های شیرینش را تکرار می‌کند و می‌گوید، «بالای ۶۰ سال است» و بعد با تأکید می‌گوید «بله!» که به زبان امروزی‌تر، همان «ا اینیم» خودمان می‌شود.

«آقای نوری در همه این ۶۰ سال نگران نبودید که روزی برسد که رادیو دیگر شنونده نداشته باشد؟» با آرامش پاسخ می‌دهد: «همه‌چیز اتفاق می‌افتد، حتی نگرانی هم اگر باشد، زودگذر است، بیشتر خوشی و شادی ماندگار است، اصل هم همین است. هیچ‌وقت نگران پایان رادیو نشدم. چرا تمام شود؟! تا ایران هست و مردم ایران هستند، رادیو هم هست و رادیو شنیده می‌شود. فقط بستگی دارد به اینکه زندگی چه حالتی داشته باشد. خواست، میل و زندگی مردم چگونه باشد. رادیو با آن شکل پیش می‌رود و حرکت می‌کند.»

با افتخار به ما یادآوری می‌کند، «من تا قبل از جنگ ۱۲روزه، تمام یکشنبه و چهارشنبه‌ها مرتب می‌رفتم رادیو و البته گاهی هم بچه‌های رادیو می‌آمدند اینجا. گاهی چیزهایی ضبط می‌کردیم.»

پسر استاد نوری–پرهام– همانند خودش که روزی با پدر

گفتگو با «امیر رادیو» راوی مشهور شاهنامه؛

خنده‌هایی که دوست نداری تمام شود

به رادیو رفت و همان‌جا ماندنی شد، در رادیو مشغول به کار است. گوینده باسابقه صداوسیمما ماجرای این شغل اجزادی را اینگونه برایمان روایت می‌کند: پسرم در ساختمان خودمان استودیوی مرتبی ساخت که سال‌ها قبل، گلستان و بوستان سعدی را در همان‌جا ضبط کردم. آقای دکتر حسن خجسته آن زمان مسوول رادیو بودند. نوارها را بردم رادیو و ایشان گوش کردند، گفتند چقدر صدا خوب است، در رادیو ضبط کردی؟ و من گفتم پسرم در خانه استودیویی ساخته است و آنجا ضبط کردیم. آقای خجسته گفتند، چقدر خوب ... ایشان را باور رادیو و من هم از فردا پرهام را به رادیو بردم و مشغول به کار شد.»

امیر نوری کل شاهنامه را سال‌ها پیش در رادیو فرهنگ خوانده بود؛ «رادیو با من ۱۲ میلیون قرارداد بست و من خواندم و این نوارها در آرشیو بود. ساختمان رادیو در این سال‌ها جای‌جا شده و تغییر مکان داده است. در این جابه‌جایی‌ها بخش‌هایی از شاهنامه با صدای من گم شد. از من خواستند که این بخش‌ها را دوباره بخوانم. که من یکشنبه‌ها می‌رفتم و شاهنامه را می‌خواندم. قسمت‌های عمده‌ی از شاهنامه که گم شده بود را دوباره ضبط کردیم.» او ادامه می‌دهد: «از همه این‌ها که بگذریم، کارهایی که من کردم و ماندگار شد و در رادیو ماند، مهم است. سال‌ها پیش من و همسرم در دبیرستان درس می‌دادیم، متوجه شدیم چقدر بچه‌ها در شعر و ادبیات ضعیف هستند. همسرم پیشنهاد داد، امیر اگر بتوانیم از مقطع ابتدایی شعر و ادبیات را ضبط کنیم و تا پایان دبیرستان، بین مدرسه‌ها تقسیم کنیم تا جوان‌ها و خود دبیرها بیشتر آشنا شوند، اتفاق خوبی است. من رتفم وزارت آموزش و پرورش آقای حدادعادل آن موقع معاون بودند، از پیشنهاد من استقبال کردند، من و همسرم شروع کردیم به ضبط کردن شعر و داستان تمام

مقاطع تحصیلی و حدود بیش از ۵۰ کاست شد و بین همه ایران تقسیم کردیم.»

عشق و علاقه امیر نوری به ادبیات ایران زمین، سبب شد شاهنامه را ضبط کند، شعرهای حافظ و گلستان و بوستان سعدی را ضبط کند و ...

و از او پرسیدیم روایت کدام‌یک از این آثار سخت‌تر است؟ پاسخ می‌دهد: نمی‌توان گفت کدام سخت‌تر است، بلکه به‌نوع تسلط شما بستگی دارد؛ هرچند خواندن شاهنامه با حافظ و گلستان و بوستان فرق دارد.

به اینجا که می‌رسد، از علاقه و ارادت به همسرش – خانم عبادی– می‌گوید و اینکه بدون او خیلی از کارهایی که انجام داده است، امکان‌پذیر نبود. ادامه می‌دهد: «مخصوصا در شعرهای مدرسه اگر همکاری همسرم نبود اصلا اتفاق نمی‌افتاد. فکر و اندیشه از او بود و او اصل داستان را مطرح کرد و من دنبالش رفتم.» مکثی می‌کند به فکر فرو می‌رود و اضافه می‌کند: «همه کارهای اساسی را همسرم انجام می‌داد ... آره ... آره.»

به خوبی معلوم است، این «آره ... آره» گفتن همراه با یادآوری خاطراتی است که مثل برق از ذهنش رد می‌شود و نوری را بر چشمانش باقی می‌گذارد.

می‌گوید: «یک همکار، مشوق و دوست در همه کارها لازم است؛ مخصوصا اگر آن فرد به آدم نزدیک باشد، مثلاً همسر آدم باشد ... ثب خیلی تأثیر دارد.»

سوالی از سر شیطنت به ذهنم می‌رسد: «همسرتان را بیشتر دوست دارید یا رادیو را؟» می‌خندد و پاسخ می‌دهد: «هر دو را!» برای تغییر فضا اصرار می‌کنم، «کدام را بیشتر؟» با جدیت پاسخ می‌دهد: «بیشتر و کمتر ندارد ... بهم ارتباط دارند. خب همسرم مرا بیشتر به رادیو و کارهای ادبی علاقمند کرد. خیلی تأثیرگذار بود.»

همسر استاد نوری وارد این بحث می‌شود و با خنده می‌گوید، مثل اینکه خیلی از من می‌ترسد!

به خنده رو به استاد می‌کنم و می‌گویم از همسرتان می‌ترسید، نگاهی از سر مهربانی می‌کند و از همان خنده‌های شیرینش سر می‌دهد.

همسر استاد توضیح می‌دهد: راستش را بخواهید ایشان رادیو را بیشتر از من دوست دارد و من هم به او حق می‌دهم. کار انسان بسیار مهم است و گاهی همه چیز انسان است و خانواده‌ای می‌تواند در درجه دوم باشد. اگر ایشان چنین حسی هم داشته باشد درست است و اشتباه نکرده. خود استاد هم حرف‌های همسرش را اینگونه تکمیل می‌کند: بین دو و چند امر مختلف نمی‌توان گفت کدام تأثیر بیشتر دارد و ما بیشتر به آن عشق و علاقه داریم؛ همه اینها مجموعه‌ای از زندگی آدم است. هر کدام اگر از این مجموعه کم شود، احساس کمبود می‌کنیم و این خیلی مهم است. «دوست نزدیکتان در رادیو چه کسانی بودند؟» پاسخ می‌دهد: با همه بزرگان رادیو و استادان خودم از جمله تقی

شود بلکه الگوهایی برای زندگی روزمره خود بیابد.

وی درباره همکاری با بازیگران نوجوان توضیح داد: کار با نوجوان نیازمند صبر، آموزش و دقت فراوان است. ما پیش از شروع فیلمبرداری تلاش کردیم بازیگران نوجوان را با فضای داستان و ارزش‌های آن کاملاً آشنا کنیم تا نقش‌ها را نه صرفاً به عنوان دیالوگ بلکه به عنوان بخشی از زندگی واقعی خود درک کنند. تمرین‌ها صرفاً تکنیکی نبود بلکه گفتگوهای طولانی و عمیقی درباره موضوعات داستان و چالش‌های شخصیت‌ها برگزار شد. این کار به بازیگران کمک کرد بفهمند چرا شخصیتشان چنین تصمیمی می‌گیرد و بتوانند آن را به طبیعی‌ترین شکل بازی کنند. همچنین محیط فیلمبرداری به گونه‌ای فراهم شد که فضای امن و دوستانه‌ای برای نوجوانان باشد تا بدون ترس و فشار استعدادهای خود را به خوبی نشان دهند. این فضا به باورپذیری نقش‌ها و انتقال بهتر پیام‌ها کمک شایانی کرد.

کارگردان سریال «حکایت‌های کمال ۲» درباره اهمیت بازنمایی سبک زندگی ایرانی و اسلامی در آثار نمایشی چنین بیان کرد: سبک زندگی ایرانی و اسلامی سرشار از عناصری است که ما الهام‌بخش و هم داستانی هستند. احترام به بزرگ‌ترها، همسایه‌داری، مهمان‌نوازی و همدلی نمونه‌هایی هستند که هنوز برای مخاطب امروز معنا و ارزش دارند. در سریال این عناصر در موقعیت‌های طبیعی و روزمره نمایش داده شده‌اند نه به شکل کلیشه‌ای یا شعاری. این کار باعث می‌شود مخاطب ارتباط بهتری برقرار کند و پیام‌ها عمیق‌تر در ذهنش بماند. تأکید بر پیوند خانواده، اخلاق در کار و زندگی و مشارکت در اجتماع از بخش‌هایی است که باید در آثار نمایشی بیشتر برجسته شوند تا نسل جدید هویت فرهنگی و دینی خود را بهتر بشناسد.

صلح میرزایی در پایان درباره تأثیر فعالیت‌هایش در حوزه آثار نوجوان‌محور بر نگاهش به دنیای کودکی و نوجوانی گفت: این تجربه باعث شده حساسیت و دقت بیشتری نسبت به این دوره از زندگی پیدا کنم و دریابم که نوجوانی سرشار از فرصت‌ها و چالش‌هاست و هر تجربه می‌تواند مسیر زندگی را تغییر دهد. ساخت آثاری مانند «حکایت‌های کمال» به من آموخت که باید با نوجوان صادق بود چرا که آنها به سرعت متوجه اصالت یا تصنعی بودن روایت می‌شوند. این صداقت در روایت باعث جلب اعتماد مخاطب نوجوان و اثرگذاری عمیق پیام‌ها می‌شود. همچنین نوجوانی پلی میان کودکی و بزرگسالی است و اگر پیام‌های دینی و اخلاقی بتوانند در این دوره حساس به شکل جذاب منتقل شود، تأثیر آن در طول سال‌ها باقی می‌ماند.

حکایت‌های کمال ۲؛ سریالی که نوجوانان را جدی می‌گیرد

شکاف طبقاتی و فشار اقتصادی بر قشر ضعیف جامعه به شدت محسوس بود و بی‌عدالتی‌های اجتماعی هر روز رنگ تازه‌ای می‌گرفت. در کنار این فقر و سختی‌ها اما فرهنگ غنی انسانی و همبستگی اجتماعی قابل توجهی در مردم وجود داشت که ویژگی منحصر به فردی بود. مردم به یکدیگر کمک می‌کردند و احترام به سنت‌ها و بزرگان پابندی قوی داشت. باورهای دینی و مذهبی به صورت عمیق در زندگی روزمره جاری بود و همین تضاد میان فقر مادی و غنای معنوی، الهام‌بخش روایت سریال شد. می‌خواستیم به نسل امروز نشان دهیم که حتی در سخت‌ترین شرایط هم می‌توان با ایمان و همت مسیر زندگی را تغییر داد و حفظ ارزش‌ها ممکن است.

وی ادامه داد: که هدف اصلی این فصل نمایش تلاش‌ها و مقاومت‌های نسل گذشته است و نشان دادن این‌که نوجوانان آن دوره چگونه در مسیر بلوغ فکری و اجتماعی گام برداشتند و با مشکلات پیچیده دست و پنجه نرم کردند. نوجوانان نقش مهمی در روایت دارند و نباید فقط به عنوان بازیگران فرعی دیده شوند بلکه آنها به عنوان قهرمانانی که مسیر خود را پیدا می‌کنند و در تحولات اجتماعی نقش‌آفرینی می‌کنند به تصویر کشیده شدند.

صلح میرزایی در خصوص نحوه پرداخت به شخصیت نوجوان در داستان گفت: از ابتدا به این باور رسیدیم که

زیبایی دیجیتال

چگونه فیلترهای اینستاگرام اعتمادبه‌نفس را به چالش

می‌کشند؟

طرح نو؛ گروه جامعه

فیلترهای اینستاگرام، گرچه ابزاری برای خلاقیت‌اند، می‌توانند اعتمادبه‌نفس را با ایجاد استانداردهای غیرواقعی تضعیف کنند. با استفاده آگاهانه و تقویت خودباوری، می‌توان از دنیای دیجیتال لذت برد بدون آسیب به سلامت روان. به گزارش نصر، جهان دیجیتال با فیلترهای اینستاگرام چهره‌ای جدید به خود گرفته است. این ابزارها، که پوست را صاف‌تر، چشم‌ها را درخشان‌تر، و ویژگی‌های صورت را بی‌نقص نشان می‌دهند، فراتر از زیبایی ظاهری، بر روان تأثیر می‌گذارند.

پژوهش‌ها نشان می‌دهند استفاده مداوم از فیلترهای می‌تواند اعتمادبه‌نفس را کاهش دهد و تصویر بدنی منفی ایجاد کند، به‌ویژه در میان جوانان. با این حال، برخی معتقدند این ابزارها خلاقیت را تقویت کرده و حس مثبت به ظاهر می‌دهند.

فیلترها چگونه ذهن را تحت تأثیر قرار می‌دهند؟

فیلترهای اینستاگرام از چند مسیر روان‌شناختی اثر خو را می‌گذارند: مقایسه اجتماعی: نمایش تصاویر ویرایش‌شده باعث مقایسه با استانداردهای غیرواقعی زیبایی می‌شود که اعتمادبه‌نفس را تضعیف می‌کند.

تحریف تصویر بدنی: استفاده مداوم از فیلترها می‌تواند درک فرد از ظاهر واقعی خود را مخدوش کند.

فشار اجتماعی: نیاز به تأیید در شبکه‌های اجتماعی با لایک و کامنت، اضطراب را

گزارش

طرح نو؛ زهرا ژرفی مهر

در هر جامعه‌ای، لحظه‌های فقدان و داغ‌داری از مهم‌ترین و حساس‌ترین برهه‌های زندگی انسان‌هاست؛ برهه‌هایی که خانواده عزادار بیش از هر زمان دیگری به حمایت معنوی، درک متقابل و محیطی سرشار از آرامش نیاز دارند تا بتوانند زخم بزرگ از دست دادن عزیزانشان را التیام ببخشند. اما متأسفانه، واقعیتی تلخ این است که همین روزهای اندوه‌بار، گاه با رفتارها، پرسش‌ها و قضاوت‌های بی‌مورد برخی اطرافیان و همسایگان، به عرصه‌ای برای نقض حریم شخصی بدل می‌شود.

وقتی خیر فوت یکی از اهالی محله می‌پیچد، به‌جای آنکه احترام به خلوت خانواده داغدار و تسلی دل ایشان در اولویت باشد، عده‌ای با کنجکاوی و گاهاً ناآگاهانه، حریم خصوصی خانواده را زیر سوال می‌برند؛ گویی اندوه این فقدان سهم همه است و هر فردی خود را مجاز به دخالت، داوری و پرسش درباره جزئی‌ترین مسائل زندگی بازماندگان می‌داند. این روند، نه‌تنها بار روانی سوگ را دوچندان می‌کند، بلکه گاه به انزوای اجتماعی و احساس نامنی روانی برای خانواده‌های داغدار می‌انجامد.

بر این یادداشت تلاش داریم ریشه‌ها و پیامدهای این رفتار شایع اما کمتر نقدشده را از منظر فرهنگی، اجتماعی، روان‌شناختی و حقوقی واکاوی کنیم و راه حل‌هایی برای ساختن جامعه‌ای بالغ‌تر و همدل‌تر ارائه دهیم؛ جامعه‌ای که بلداند مرز همدلی و فضولی کجاست و چگونه می‌توان با حفظ احترام متقابل، نزدیک‌تر و انسانی‌تر زندگی کرد.

بعد فرهنگی؛ همدلی یا دخالت

در سنت ایرانی، همسایه‌داری و باخبر بودن از احوال یکدیگر، همواره ستوده شده اما این مرز ظریف همدلی و فضولی اغلب گم می‌شود. بسیاری با نیت خیر نزدیک می‌شوند اما به‌جای تسلی دل، با پرسش‌ها و قضاوت‌هایشان بی‌اختیار زخم تازه‌ای بر دل بازماندگان می‌نهند.

بعد اجتماعی؛ احترام به حریم خصوصی، حلقه مفقوده روابط ما

نبود آموزش کافی درباره مرزشناسی در روابط اجتماعی باعث شده است هنوز بسیاری تصور کنند کنجکاوی درباره زندگی شخصی دیگران، نه‌تنها بی‌اشکال بلکه نوعی حق همسایگی است. نتیجه، چیزی جز تخریب اعتماد و افزایش تنش میان خانواده‌ها و همسایگان نیست.

۶

چهارشنبه ۵ شهریور ماه ۱۴۰۴ – سال نوزدهم – شماره ۳۳۸۸

طرح نو بررسی می‌کند:

حریم سوگ در معرض تهدید

وقتی کنجکاوی همسایگان درد را مضاعف می‌کند

فضولی چگونه رخ می‌دهد؟

فضولی، نقطه مقابل همدلی است: در این حالت، شخص به بهانه همدردی، دغدغه‌هایی را مطرح می‌کند که نه تنها به آرامش خانواده داغدار کمک نمی‌کند، بلکه با کنجکاوی بی‌جا، گاه خاطری آزرده می‌سازد، به شایعات دامن می‌زند یا حتی محرم‌انگی و آبروی خانوادگی را تهدید می‌کند.

چرا مرزشناسی اهمیت دارد

انسان‌ها در شرایط سوگ بسیار آسیب‌پذیر هستند و حق دارند برخی مسائل را تنها در میان اعضای خانواده خود نگه دارند. وقتی سؤال‌های بی‌جا، قضاوت‌ها یا تحلیل‌های سطحی به جمع عزاداران راه پیدا می‌کند، نه تنها هیچ کمکی به تسکین دردشان نمی‌شود، بلکه آرامش روانی و امنیت اجتماعی‌شان هم به خطر می‌افتد.

چطور همدل باشیم، نه فضول؟

– با حضور محترمانه و بی‌دعا در کنار خانواده داغدار – با پرهیز از پرسش درباره جزئیات شخصی، ارث، اختلافات یا علل دقیق فوت – با سکوت و گوش دادن به آنچه خود بازماندگان مایلندبگویند – با ارائه کمک عملی (در کارهای مراسم، خرید، غذا رساندن و…) – با پرهیز از دامن زدن به شایعات یا نقل‌قول‌های نصیح

مرز همدلی و فضولی، مرز میان بلوغ فرهنگی و سطحی‌نگری است. هرکدام از ما می‌توانیم با کمی آگاهی و دلسوزی، حضورمان را منشأ آرامش کنیم، نه نقطه شروع یک زخم جدید. یادمان نرود: گاهی «سکوت» بزرگ‌ترین نشانه احترام و همدلی واقعی است.

احترام به فضای سوگ، نشانه اصالت و بلوغ فرهنگی یک ملت است. خانواده داغدار نیاز به قضاوت و تحلیل ندارد، نیاز به تسلی و آرامش دارد. بهتر است رسم همسایگی را نه بر پایه کنجکاوی، که بر اصل احترام و فهم متقابل بازتعریف کنیم.

بعدروان‌شناختی؛

نیازی که نادیده گرفته می‌شود

در شرایط سوگ، افراد به شدت آسیب‌پذیر و نیازمند حریم آرام هستند. پرسش‌های بی‌جا، قضاوت و حتی نگاه‌های سنگین و تحلیل‌گرانه، عامل اضطراب، افسردگی و تنهایی بیشتر گردد. این دوره، فرصتی برای همدلی صادقانه است نه ورود به جزئیات زندگی خصوصی دیگران.

بعد حقوقی؛

هر فرد حق دارد سوگ خود را در امنیت بگذراند

حفظ حریم شخصی از حقوق اولیه هر شهروند است. دخالت بدون اجازه و ورود به عرصه خصوصی خانواده‌های عزادار، تنها بی‌اخلاقی اجتماعی نیست، گاه مصداق نقض حق شهروندی است. احترام به این حق، موجب ارتقای سلامت اجتماعی خواهد شد.

راهی به‌سوی جامعه بالغ‌تر

جامعه ما برای عبور از این بحران نیازمند ارتقای سواد اجتماعی است؛

– آموزش مرزشناسی از مقطع مدرسه

– نقش‌آفرینی رسانه‌ها برای فرهنگ‌سازی در زمینه

ج- تاثیرات نظامی و اقتصادی یورش‌ها: حملات آ‌ل‌ن‌ها با سرعت و شدت بالا و غالباً به صورت غافلگیرانه انجام می‌شد. این قبایل کوچ‌نشین، با مهارت در اسب‌سواری و بهره‌گیری از تاکتیک‌های چریکی، توانستند به سرعت در مناطق کوهستانی و دشت‌های شمال‌غرب ایران نفوذ کنند و نیروهای اشکانی را در معرض تهدید قرار دهند.

از منظر امنیتی، یورش‌های آ‌ل‌ن‌ها موجب کاهش امنیت مرزها و اختلال در حرکت کاروان‌های تجاری شد.

کاروان‌ها برای عبور از کریدور شمال‌غرب ایران یا مجبور بودند از اسکورت‌های نظامی سنگین و پرهزینه استفاده کنند، یا مسیرهای طولانی‌تر و پرخطر دریای خزر و شرق آن را طی نمایند. این وضعیت نه تنها هزینه‌های حمل‌ونقل را افزایش داد، بلکه کارایی اقتصادی مسیر را کاهش داد و جریان تجارت بین شرق و غرب را مختل ساخت.

همچنین، تخریب زیرساخت‌ها، مراکز جمعیتی و راه‌های ارتباطی، ضربه‌ای جدی به تجارت و تولیدات منطقه‌ای وارد کرد. دولت اشکانی برای مقابله با این تهدیدها مجبور شد نیروهای نظامی متعددی را در گذرگاه‌ها و مناطق حساس مستقر کند و استحکامات دفاعی ایجاد نماید. این اقدامات، ضمن تأمین امنیت، فشار مالی و لجستیکی قابل توجهی بر دولت وارد آورد و نشان‌دهنده اهمیت استراتژیک کریدور شمال‌غرب ایران و نیاز به مدیریت مؤثر منابع در برابر تهدیدات خارجی بود.

د- نقش گذرگاه‌های مهم در هجوم آ‌ل‌ن‌ها: گذرگاه‌های طبیعی «درند» در جنوب شرق دریای خزر و «دارایل» دره‌ای باریک میان رشته‌کوه‌های قفقاز، به عنوان مسیرهای اصلی ورود اقوام شمالی به جنوب شناخته می‌شدند. این گذرگاه‌ها از نظر جغرافیایی و نظامی اهمیت فوق‌العاده‌ای داشتند، زیرا امکان کنترل حرکت نیروهای مهاجم و محافظت از کریدور شمال‌غرب ایران را فراهم می‌کردند. اشکانیان برای حفظ امنیت مرزها و جریان تجارت، بارها اقدام به ایجاد استحکامات، نگهبانی مداوم و بازسازی نقاط آسیب‌دیده این گذرگاه‌ها کردند. این اقدامات، علاوه بر تأمین امنیت نظامی، به حفظ مسیرهای تجاری و کاهش آسیب‌های اقتصادی ناشی از یورش‌های شمالی کمک می‌کرد.

در حقیقت، این گذرگاه‌ها نقش دفاعی- اقتصادی کلیدی داشتند؛ زیرا تسلط مهاجمان بر آن‌ها، نه تنها امنیت جغرافیایی و مرزی ایران را به خطر می‌انداخت، بلکه جریان تجارت بین شرق و غرب اوراسیا را نیز مختل می‌کرد. اهمیت این نقاط استراتژیک در دوران اشکانی، نشان‌دهنده ضرورت هماهنگی سیاست‌های نظامی و اقتصادی برای حفاظت از کریدور شمال‌غرب ایران بود. ادامه دارد....

ج- تاثیرات نظامی و اقتصادی یورش‌ها: حملات آ‌ل‌ن‌ها با سرعت و شدت بالا و غالباً به صورت غافلگیرانه انجام می‌شد. این قبایل کوچ‌نشین، با مهارت در اسب‌سواری و بهره‌گیری از تاکتیک‌های چریکی، توانستند به سرعت در مناطق کوهستانی و دشت‌های شمال‌غرب ایران نفوذ کنند و نیروهای اشکانی را در معرض تهدید قرار دهند.

از منظر امنیتی، یورش‌های آ‌ل‌ن‌ها موجب کاهش امنیت مرزها و اختلال در حرکت کاروان‌های تجاری شد. کاروان‌ها برای عبور از کریدور شمال‌غرب ایران یا مجبور بودند از اسکورت‌های نظامی سنگین و پرهزینه استفاده کنند، یا مسیرهای طولانی‌تر و پرخطر دریای خزر و شرق آن را طی نمایند. این وضعیت نه تنها هزینه‌های حمل‌ونقل را افزایش داد، بلکه کارایی اقتصادی مسیر را کاهش داد و جریان تجارت بین شرق و غرب را مختل ساخت.

همچنین، تخریب زیرساخت‌ها، مراکز جمعیتی و راه‌های ارتباطی، ضربه‌ای جدی به تجارت و تولیدات منطقه‌ای وارد کرد. دولت اشکانی برای مقابله با این تهدیدها مجبور شد نیروهای نظامی متعددی را در گذرگاه‌ها و مناطق حساس مستقر کند و استحکامات دفاعی ایجاد نماید. این اقدامات، ضمن تأمین امنیت، فشار مالی و لجستیکی قابل توجهی بر دولت وارد آورد و نشان‌دهنده اهمیت استراتژیک کریدور شمال‌غرب ایران و نیاز به مدیریت مؤثر منابع در برابر تهدیدات خارجی بود.

د- دلایل و زمینه‌های هجوم آ‌ل‌ن‌ها: هجوم آ‌ل‌ن‌ها به شمال‌غرب ایران، نتیجه مجموعه‌ای از عوامل جمعیتی، جغرافیایی و سیاسی بود. فشار جمعیتی و محدودیت منابع در استپی‌های شمالی و شرق اروپا، باعث شد که این قبایل به دنبال مناطق تازه برای چرای دام‌ها و گسترش قلمرو خود باشند. علاوه بر این، رقابت ژئوپلیتیک میان ایران اشکانی و روم نیز زمینه را برای حملات آ‌ل‌ن‌ها فراهم می‌کرد. روم، برای کاهش نفوذ اشکانیان در قفقاز و ارمنستان و ایجاد فشار بر مرزهای شمال‌غرب ایران، گاه با این قبایل همکاری یا آن‌ها را تشویق به یورش می‌کرد. هدف استراتژیک رومیان، ایجاد تهدید از چند جهت برای اشکانیان و مجبور کردن آن‌ها به پراکندگی نیروها بود تا توان نظامی و اقتصادی ایران تحت فشار قرار گیرد.

در واکنش به این حملات، اشکانیان مجبور بودند منابع قابل توجهی را برای دفاع از گذرگاه‌ها، مسیرهای تجاری و مرزهای کوهستانی اختصاص دهند. این مسئله علاوه بر هزینه‌های نظامی، به کاهش امنیت اقتصادی و اختلال در جریان تجارت منطقه‌ای منجر شد و اهمیت کنترل گذرگاه‌های شمال‌غرب ایران و قفقاز را بیش از پیش نشان داد.

ج- تأثیرات اقتصادی: جنگ‌های مکرر در ارمنستان و قفقاز، موجب کاهش جریان کالاها و درآمد‌های مالیاتی منطقه شد. آ‌ل‌ن‌ها اغلب از طریق گذرگاه‌های مهمی مانند درند و گذرگاه دارایل وارد مناطق جنوبی‌تر می‌شدند و کنترل این نقاط برای اشکانیان حیاتی بود. نفوذ این قبایل بر گذرگاه‌ها و مسیرهای ترانزیتی، اشکانیان را مجبور می‌کرد تا منابع نظامی خود را وارد می‌کرد. نتیجه این وضعیت، کاهش بهره‌وری اقتصادی، اختلال در جریان کالاهای گران‌بها مانند ابریشم، کاهش بودجه دولتی و افزایش فقر در مناطق تحت نفوذ روم بود.

بهره‌وری اقتصادی، اختلال در جریان کالاهای گران‌بها مانند ابریشم، کاهش بودجه دولتی و افزایش فقر در مناطق تحت نفوذ روم بود. این تحلیلی است که به شما کمک می‌کند تا عمق تأثیرات اقتصادی و اجتماعی این رویدادها را درک کنید.

نگاهی به تاریخچه کریدور ایران در شمال غرب کشور؛ مطالعه موردی دوران باستان و اشکانیان

تهدیدها و فرصت‌ها

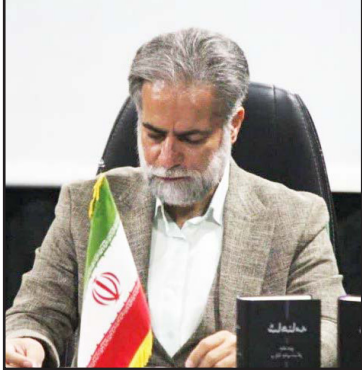
نبردهای شاخص

الف- جنگ‌های مابین ۵۸ تا ۶۳ میلادی (جنگ‌های ارمنستان): در سال ۵۴ میلادی، شاه بلاش یکم اشکانی، برادر خود تیرداد را به تخت پادشاهی ارمنستان نشاند. این اقدام، که نفوذ اشکانیان در یک منطقه راهبردی را تقویت می‌کرد، واکنش شدید امپراتوری روم را برانگیخت. امپراتور نرون فرمان داد تا فرماندهی لشکر روم، کوربولونوس، به منظور بازگرداندن نفوذ رومیان به منطقه اعزام شود.

کوربولونوس با عملیات نظامی برنامه‌ریزی‌شده، ابتدا شهر تیگراناکرت (مرکز ارمنستان) را محاصره کرد و سپس به تدریج مناطق کلیدی را تحت کنترل رومیان درآورد. این نبردها، که با مقاومت شدید نیروهای اشکانی و متحدان محلی همراه بود، نشان‌دهنده اهمیت استراتژیک ارمنستان و گذرگاه‌های قفقاز برای هر دو امپراتوری است. در خلال جنگ‌ها، مذاکرات متعددی میان اشکانیان و رومیان انجام شد که در نهایت به پیمان صلح ۶۳ میلادی منجر گردید. بر اساس این توافق، تیرداد اجازه یافت به عنوان شاه ارمنستان بر تخت بنشیند، اما تاج‌گذاری او نیازمند تأیید رسمی امپراتور روم بود. این سازش، در عمل، نوعی کنترل مشترک و نفوذ دوگانه را در منطقه ایجاد کرد و نشان می‌دهد که تثبیت سلطه کامل بر کریدور شمال‌غرب ایران در این دوره عملاً ممکن نبود.

ب- پیامدهای نظامی: جنگ‌های ارمنستان شامل عملیات نظامی گسترده، محاصره شهرها و حرکت لشکرهای منظم در مناطق کوهستانی قفقاز بود. به دلیل دشواری‌های جغرافیایی مانند رشته‌کوه‌ها، دره‌های باریک و مسیرهای صعب‌العبور، تاکتیک‌ها بیشتر بر نبردهای چریکی، کنترل گذرگاه‌ها و تأمین مسیرهای ترابری متمرکز بود.

این شرایط، هزینه‌های نظامی هر دو امپراتوری را افزایش داد و منابع مالی و لجستیکی آن‌ها را تحت فشار قرار داد. علاوه بر آن، امنیت مسیرهای تجاری حیاتی، به ویژه مسیرهای ترانزیتی ابریشم و دیگر کالاهای با ارزش، به شدت به خطر افتاد. از این رو، این جنگ‌ها نه تنها پیامدهای سیاسی، بلکه تأثیرات اقتصادی و امنیتی ملموسی بر کریدور شمال‌غرب ایران و قفقاز به جای گذاشت.

طرح نو؛ جمشید پوراسمعیل نیازی بخش دوم:

زمینه نبردها

در قرن اول پیش از میلاد و سده اول میلادی، ارمنستان و قفقاز جنوبی به علت موقعیت ژئوپلیتیک حیاتی خود، صحنه‌ای برای تنش‌های مداوم میان ایران اشکانی و روم بود. کنترل این کریدور شمال‌غرب ایران، که مسیر ترانزیتی ابریشم و دیگر کالاهای گران‌بها را شامل می‌شد، هم برای امنیت اقتصادی و هم برای نفوذ سیاسی و نظامی اهمیت داشت.

اشکانیان تلاش می‌کردند با استفاده از نفوذ در ارمنستان و مناطق پیرامونی، مسیرهای عبور کاروان‌ها و ارتش‌ها را کنترل کنند و مانع ورود نیروهای رومی به قفقاز شوند. از سوی دیگر، روم با تقویت روابط با شاهان محلی و گاه با مداخله نظامی مستقیم، می‌کوشید بر این گذرگاه حیاتی تسلط یابد و مسیرهای تجارت شرق به غرب را تحت کنترل خود درآورد.

پیچیدگی جغرافیایی منطقه، شامل رشته‌کوه‌ها و دره‌های باریک، باعث شد که نبردها محدود به مناطق خاصی باشد و هر اقدام نظامی، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و منابع لجستیکی فراوان بود. در نتیجه، رقابت میان دو امپراتوری نه تنها بار سیاسی و نظامی سنگینی داشت، بلکه پیامدهای اقتصادی ملموسی نیز ایجاد می‌کرد؛ از جمله تخریب مسیرهای تجاری، افزایش هزینه‌های نظامی و ناپایداری جریان کالاها و درآمد‌های مالیاتی منطقه.

معدن طلای تکاب برای محرومیت زدایی در آذربایجان غربی آستین بالا زد

طرح نو؛ گروه خبر
معدن طلای زرشوران به عنوان بزرگترین معدن طلای ایران در ۳۵ کیلومتری شهر تکاب و در نزدیکی روستایی به همین نام واقع شده است که در آبان ماه سال ۱۳۹۳ به بهره برداری رسید.
تکاب با داشتن معادن غنی طلا، همواره از فقر و محرومیت تاریخی رنج می‌برد و طی دوره‌های گذشته همواره به بهره‌مندی از این ظرفیت در توسعه منطقه توجهی نشده است.
اما با توجه به رویکرد دولت چهاردهم در بهره‌مندی از تمامی ظرفیت‌ها جهت رفاهی آذربایجان غربی از بند محرومیت، «رضا رحمانی» استاندار این استان در همان روزهای نخست انتصاب خود، تاکید کرد که «حفظ معادن و در نظر گرفتن حقوق و رفاه مردم تکاب در بهره‌برداری از معادن طلا باید مورد توجه باشد.»
این سخنان بازتاب مثبت زیادی در فضای رسانه‌ای داشت و مورد استقبال کاربران فضای مجازی قرار گرفت. دیری نگذشت که در خرداد ماه سال جاری مدیریت

معدن زره شوران تکاب تغییر یافت و مدیرکل اسبق صمت آذربایجان غربی که شناخت کافی نیز به منطقه و استان داشت به عنوان مدیرعامل جدید این معدن انتخاب شد.
جعفر صادق اسکندری ضمن اعلام اینکه بیش از یک هزار و ۲۰۰ نفر در این مجموعه به طور مستقیم مشغول به کار هستند، افزود: اکثریت این افراد بومی منطقه هستند و طبق برنامه ریزی در فاز دوم این معدن برای ۳۰۰ نفر دیگر اشتغال زایی خواهد شد. وی ادامه داد: همچنین در احداث و اصلاح محورهای مواصلاتی تکاب مشارکت خواهیم کرد و اقدامات عملی آن به زودی آغاز می‌شود.
مدیرعامل معدن زره شوران تکاب با اشاره به تاکید و حمایت وزیر صمت و استانداری آذربایجان غربی برای اجرای فاز دوم این معدن، گفت: از سال ۱۳۹۵ شروع فاز توسعه معدن آغاز شد اما این فاز بنا به دلایلی عقب مانده تاکنون هم اجرا نشده است؛ از برنامه‌های اصلی و فعلی در این معدن ایجاد فاز دوم و توسعه در زمینه فرآوری‌های معدن است.
وی ادامه داد: هم اکنون در راستای تهیه اسناد مناقصه

توضیح داد: میزان حفاری انجام شده در این معدن در سال ۱۴۰۳ با کل ۱۰ سال فعالیت آن برابری می‌کند و این دستاورد بسیار ارزشمندی است؛ در سال گذشته حدود ۴۰ هزار متر مربع حفاری شد که طبق برنامه ریزی انجام شده، حفاری ۳۰ هزار متر مربع برای امسال نیز در دستور کار است.
مدیرعامل معدن زره شوران تکاب ادامه داد: ذخایر این معدن ۲۶ میلیون تن کانسنگ طلا با غبار سه گرم در تن است که با این اکتشافات جدید شاید این میزان به دو برابر

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
برگ سبز سواری سایپا تیپ SAINA مدل ۱۳۹۹ به رنگ سفید به شماره موتور M15/9069417 و شماره شاسی NAS831100L5701941 ایران ۳۵- ۲۷۶ به ۳۵ به مالکیت خانم آرزو سیدمحمدی با شماره ملی ۱۳۸۰۳۸۰۳۷۵ مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.	برگ سبز کامیون کشنده رنو مدل ۲۰۱۸ به شماره انتظامی ۳۵-۶۴۳ ع ۵۸ شماره موتور ۸۱۰۵۵۹ و شماره شاسی VF۶۱۱A۳۶XJD۰۱۵۶۰۲ بنام آقای علیرضا اسمعیلی مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.	برگ سبز سند کارخانه و برگ سبز سواری ROA مدل ۱۳۸۷ به شماره انتظامی ۲۵-۶۲۵ ج ۵۴ به شماره موتور ۱۱۶۸۷۰۲۶۶۴ و شماره شاسی NAAB3۱AA۱۸H۰۵۰۶۷۳ بنام آقای محمد رسولپور درق مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد	برگ سبز سند کارخانه و برگ سبز سواری ROA مدل ۱۳۸۷ به شماره انتظامی ۲۵-۶۲۵ ج ۵۴ به شماره موتور ۱۱۶۸۷۰۲۶۶۴ و شماره شاسی NAAB3۱AA۱۸H۰۵۰۶۷۳ بنام آقای محمد رسولپور درق مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد	برگ سبز سواری سایپا تیپ SAINA مدل ۱۳۹۹ به رنگ سفید به شماره موتور M15/9069417 و شماره شاسی NAS831100L5701941 ایران ۳۵- ۲۷۶ به ۳۵ به مالکیت خانم آرزو سیدمحمدی با شماره ملی ۱۳۸۰۳۸۰۳۷۵ مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.	برگ سبز سواری سایپا تیپ SAINA مدل ۱۳۹۹ به رنگ سفید به شماره موتور M15/9069417 و شماره شاسی NAS831100L5701941 ایران ۳۵- ۲۷۶ به ۳۵ به مالکیت خانم آرزو سیدمحمدی با شماره ملی ۱۳۸۰۳۸۰۳۷۵ مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۴۸۵۶۰۴۰۳۰۰۲۰۷۹ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

مفتودی	روزنامه طرح نو	مفتودی	روزنامه طرح نو
شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸	شماره نامه: ۱۴۰۲۸۵۶۰۴۰۹۴۰۰۵۰۲ تاریخ ارسال نامه: ۱۴۰۴/۰۵/۲۸

صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر: دکتر محمدرضایرانی

آدرس تبریز: چهار راه مارالان - روبروی مسجد میانه- پ ۵۲۳ - طبقه ۴ تلفکس: ۸۷۷۱ ۳۵۴۱-۰۴۱

آدرس ارومیه: ابتدای خیابان سرداران ۱- پ ۲۲- طبقه ۳- واحد ۱۱ تلفکس: ۲۲۴۴۸۵۸۸-۰۴۴

لیتوگرافی و چاپ: شاخه سبز

اخبار

شهردار تبریز:

«جام محلات و مساجد»، نماد وحدت و پیوند ورزش با فرهنگ ایثار است

طرح نو؛ گروه شهری

شهردار تبریز با اعلام حمایت همه‌جانبه شهرداری از نخستین دوره مسابقات فوتبال گل کوچک «جام محلات و مساجد»، هدف از برگزاری این رویداد را تقویت سرمایه اجتماعی، ترویج فرهنگ شهیدپروری و ایجاد بستری برای شکوفایی استعدادهاى نایب در سطح محلات عنوان کرد.

یعقوب هوشیار با تقدیر از دست‌اندرکاران این رویداد عظیم ورزشی-فرهنگی، گفت: شهرداری تبریز به عنوان متولی مدیریت شهری، خود را موظف می‌داند که در جهت ارتقای نشاط اجتماعی و تقویت روحیه همبستگی میان شهروندان گام بردارد. وی افزود: برگزاری این مسابقات در دل پارک باغشمال، به عنوان یکی از اصلی‌ترین مراکز حیات شهری، دقیقاً در راستای تحقق این هدف والا و زنده نگاه داشتن پیوند ناگسستنی بین مساجد، محلات و عرصه ورزش است.

هوشیار با اشاره به نام بلند شهید در عنوان این مسابقات، افزود: هدف ما از حمایت از این رویداد، تنها برگزاری یک تورنمنت ورزشی نیست؛ بلکه قصد داریم فرهنگ وطن دوستی را که این شهدای والا مقام نماد آن هستند، در میان نوجوانان و جوانان

طرح نو؛ گروه شهری

طرح نو؛ گروه شهری

رتبه ۳ در طرح رتبه بندی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

طرح نو

استاندار آذربایجان شرقی خواستار

تعیین تکلیف پروژه‌های باز آفرینی

دولت در تبریز شد

طرح نو؛ گروه شهری

جلسه ستاد بازآفرینی شهری استان آذربایجان شرقی به ریاست استاندار و با حضور معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران، شهردار تبریز، مدیران کل استانی و سایر اعضای ستاد برگزار شد.

در ابتدای این نشست عملکرد شهرداری تبریز در حوزه های مسیر گشایی، احداث فضاهای عمومی، ورزشی، تفریحی و ... بهسازی محیط شهری، اقدامات انجام یافته در بافت فرسوده و ناکارآمد، آسفالت معابر و ... توسط معاون شهرسازی و معماری شهردار تبریز تشریح شد.

استاندار آذربایجان شرقی نیز در این نشست بر ضرورت تحقق تفویض اختیارات در حوزه راه و شهرسازی و اجرای توافقات مرتبط با بافت تاریخی تبریز تأکید کرده و افزود: سیاست رئیس‌جمهور مبنی بر تفویض اختیارات به استانداران بر اساس اصل ۱۲۷ قانون اساسی در حوزه سرزمینی، باید در وزارتخانه‌ها نیز عملیاتی شود. متأسفانه در حوزه راه و شهرسازی این رویکرد به‌طور کامل اجرایی نشده و حجم گسترده وظایف این وزارتخانه باعث معطل ماندن بسیاری از مسائل شهرها و کلان‌شهرها در سطح ملی شده است. سرمست با اشاره به موضوع بافت تاریخی تبریز

تصریح کرد: اگر توافقاتی در این زمینه انجام شده باشد ابلاغ و اجرایی شود تا شهرداری تبریز بتواند بر اساس ضوابط و واقعیت‌های موجود اقدامات لازم را انجام دهد. توسعه درون‌شهری در بافت‌های فرسوده، تاریخی و سکونتگاه‌های غیررسمی هم از نظر اقتصادی و هم از منظر اجتماعی به‌صرفه‌تر و مورد استقبال مردم است. وی با تأکید بر لزوم حل مشکلات حاشیه‌نشینی در تبریز اظهار داشت: اقدام اخیر شهرداری در پروژه ۴۵ متری شهید آیت الله آل‌هاشم نمونه‌ای موفق از بازآفرینی شهری بود که با حمایت شورای تأمین همراه شد. این تجربه باید به سیاستی واحد در سطح کشور تبدیل شود تا امکان صدور پروانه برای املاک در سکونتگاه‌های غیررسمی فراهم شود.

سرمست پروژه‌های نیمه‌تمام تبریز همچون مجموعه سنجران، میدان صاحب‌آباد و مسجد کیود را از دیگر اولویت‌های مدیریت شهری دانست و افزود: بخشی از این پروژه‌ها می‌تواند از محل اعتبارات بازآفرینی شهری تکمیل شود. با توجه به انتظار بالای مردم پس از انتخاب دکتر پزشکیان به عنوان رئیس‌جمهور باید اقدامات عملی و ملموس در حوزه شهرسازی در دستور کار قرار گیرد. استاندار آذربایجان شرقی همچنین به موضوع شهرک جوانان اشاره کرد و گفت: با توجه به جلسات و

توافقات انجام شده با حضور نمایندگان مجلس و دستگاه‌های مرتبط باید سازماندهی بافت این منطقه در اولویت قرار گیرد و شهرداری با همکاری دستگاه‌ها این روند را تسریع کند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود تأکید کرد: برای شهرستان‌های استان نیز لازم است حداقل یک پروژه مشخص در حوزه بازآفرینی شهری تعریف و اجرا شود. فرمانداران و شهرداران باید بر اجرای این پروژه‌ها نظارت داشته باشند تا بتوانیم به صورت متوازن در همه شهرهای استان اقدامات عمرانی انجام دهیم. یعقوب هوشیار شهردار تبریز نیز خواستار تفویض اختیارات تصمیم‌گیری به استاندار محترم و تعیین تکلیف پروژه های شرکت بازآفرینی شهری منجمله مسجد کیود، میدان صاحب‌الامر، مجموعه تجاری صاحب‌الامر و همچنین تسریع در تعیین تکلیف مقبوه شورایعالی در خصوص شهرک مسکونی جوانان شد.

گلپایگانی معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس شرکت بازآفرینی شهری نیز در این جلسه ضمن بیان اینکه موضوع بازآفرینی شهری در اولین قوانین مدون کشور دیده شده است افزود: لایحه سنددار کردن زمین های بافت فرسوده را تنظیم و به وزارتخانه ارسال کرده ایم و امید است در هیات دولت تصویب و به مجلس ارسال گردد.

۱۰ سال، ۱۲۵ میلیون مترمکعب آب صرفه‌جویی خواهد شد. شفيعی با اشاره به برنامه هفتم توسعه کشور خاطر نشان کرد: در سطح ملی طی پنج سال باید ۱۵ میلیارد مترمکعب در بخش کشاورزی صرفه‌جویی شود که معادل ۳ میلیارد مترمکعب در سال است. سهم آذربایجان شرقی از این برنامه، ۳۰ میلیون مترمکعب در سال و در مجموع ۱۵۰ میلیون مترمکعب در طول پنج سال خواهد بود.

وی با اشاره به وضعیت خشکسالی و کاهش بارندگی‌ها گفت: امسال به دلیل خشکسالی، میزان تخصیص آب به کشاورزی به شدت کاهش یافت. حقایق ۵۰ میلیون مترمکعبی سد شهید کاظمی بوکان اختصاص پیدا نکرد. همچنین از ۴۲ میلیون مترمکعب حقایق پایاب سد علویان تنها ۱۷ میلیون مترمکعب اختصاص یافت و حقایق سد قلعه‌چای ۱۴ میلیون مترمکعب و سد ارسباران نیز ۷ میلیون مترمکعب کاهش یافت. با این حال تلاش شد تا آسبسی به تولید وارد نشود.

شفيعی از اجرای سامانه‌های نوین آبیاری در ۷۰ هزار هکتار از مجموع ۱۲۸ هزار هکتار اراضی مستعد استان خبر داد و گفت: امکان اجرای این سامانه‌ها در ۵۰ هزار هکتار دیگر وجود دارد. شفيعی با بیان اینکه در سال‌های اخیر ۳ هزار و ۲۰۰ هکتار باغات آب‌بر درجه ۲ به باغات پسته تبدیل شده است، گفت: این روند با جایگزینی ارقام کم‌آب‌بر ادامه خواهد یافت. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی نیز در گفت‌وگو با ایسنا مدیریت مصرف آب را ضروری دانست و تأکید کرد: اگر شهروندان تنها ۲۰ درصد در مصرف صرفه‌جویی کنند، می‌توان بخش قابل‌توجهی از بحران را کنترل کرد.

یوسف غفارزاده ادامه داد: شرکت آب و فاضلاب اصلاحات عمده‌ای در لوله‌های داخل شهر انجام داده و فرسودگی‌های شبکه را به‌طور جدی در حال تعمیر است. همچنین امکان اضافه‌کردن چاه‌های عمیق جدید در مناطق مختلف فراهم شده و تاکنون ۵۰ حلقه چاه حفر و به منابع آبی استان اضافه شده است.

غفارزاده با بیان اینکه پروژه رینگ آبرسانی تبریز به طول ۳۷ کیلومتر به‌طور کامل به پایان رسیده و گامی مهم در افزایش تاب‌آوری شبکه توزیع آب شهر محسوب می‌شود، اظهار کرد: چاه‌های کشاورزی واقع در نزدیکی خط زربنه‌رود شناسایی شده‌اند و دبی و کیفیت آب آن‌ها اندازه‌گیری شده است در صورت بروز شرایط اضطراری، این چاه‌ها وارد مدار آبرسانی خواهند شد.

وی افزود: با اجرای این طرح‌ها، حدود ۵۰ درصد مشکل فعلی تأمین آب قابل حل است. اما ۳۰ درصد ماجرا به همکاری مردم و رعایت الگوی مصرف بازمی‌گردد. اگر مردم در مصرف آب دقت نکنند، هیچ راهکاری کافی نخواهد بود/ ایسنا

آینده‌ای مطمئن برای منابع آبی کشور رقم زده؛ آینده‌ای که در آن آب، این سرمایه حیاتی، به شکلی پایدار در اختیار نسل‌های بعد قرار بگیرد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به وضعیت خشکسالی و کاهش بارندگی‌ها گفت: امسال به دلیل خشکسالی، میزان تخصیص آب به کشاورزی به شدت کاهش یافت. حقایق ۵۰ میلیون مترمکعبی سد شهید کاظمی بوکان اختصاص پیدا نکرد. همچنین از ۴۲ میلیون مترمکعب حقایق پایاب سد علویان تنها ۱۷ میلیون مترمکعب اختصاص یافت و حقایق سد قلعه‌چای ۱۴ میلیون مترمکعب و سد ارسباران نیز ۷ میلیون مترمکعب کاهش یافت. با این حال تلاش شد تا آسبسی به تولید وارد نشود. شهرام شفيعی افزود: اگرچه کاهش ۷۳ درصدی بارش در زمستان و ۳۳ درصدی در پاییز باعث کاهش ذخایر سدها شده، اما با اقدامات به‌مروانه خیلی در تولید بخش کشاورزی استان به وجود نیامده است.

وی گفت: با اجرای برنامه ۱۰ ساله مدیریت مصرف آب و اصلاح الگوی کشت، سالانه بیش از ۱۲ میلیون مترمکعب آب در استان صرفه‌جویی می‌شود.

وی با اشاره به ظرفیت‌های بخش کشاورزی استان افزود: آذربایجان شرقی یک میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی دارد که ۲۵ درصد آن اراضی آبی و نیمه‌آبی و ۷۵ درصد آن دیمزار است. از اراضی آبی و نیمه آبی ۱۰۹ هزار هکتار باغات و ۲۲۰ هزار هکتار زراعت است. البته در استان اراضی آبی محض وجود ندارد و تمامی اراضی نیمه‌آبی محسوب می‌شوند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان با اشاره به موقعیت خاص جغرافیایی آذربایجان شرقی اظهار کرد: ۲۹ درصد اراضی استان در حوضه آبریز ارس، ۴۷ درصد در حوضه آبریز دریاچه ارومیه و ۲۴ درصد در حوضه قزل‌اوزن قرار دارد. همچنین ۷۲ درصد آب استحصالی استان در بخش کشاورزی و مابقی در بخش صنعت و شرب مصرف می‌شود. وی افزود: برنامه ۱۰ ساله‌ای برای ارتقای بهره‌وری آب در بخش کشاورزی از سال ۱۴۰۰ آغاز شده است. در این برنامه با همکاری شرکت آب منطقه‌ای، اصلاح الگوی کشت، توسعه روش‌های نوین آبیاری و اقدامات بهره‌ورانه دنبال می‌شود. براساس این طرح سالانه ۱۲.۵ میلیون مترمکعب و در مجموع

صدای آب را بشنویم

و بانک‌ها در نظر گرفته شود آب بسیار زیادی برای آیندگان ذخیره خواهد شد. کشاورز دیگری نیز بیان می‌کند: روش‌های سنتی مثل آبیاری غرقابی دیگر جواب نمی‌دهد. با آبیاری قطره‌ای، هم مصرف آب نصف شده و هم محصول بیشتری برداشت می‌شود، حتی کیفیت زمین هم بهتر خواهد شد. یکی از کشاورزان مرندی از تجربه خود می‌گوید: با تغییر زمان آبیاری به صبح زود یا عصر هنگام، تبخیر آب را کاهش داده‌ایم و با پوشاندن سطح خاک با مالچ، رطوبت مدت بیشتری حفظ می‌شود.

یکی از کشاورزان جوان و باتجربه که رشته تحصیلی خودش نیز کشاورزی است راهکارهای صرفه جویی را اینگونه بیان می‌کند: استفاده از فناوری‌های نوین کشاورزی از جمله سنسورهای رطوبت خاک، داده‌های ماهواره‌ای و اینترنت اشیا برای پیش‌دقیق مصرف آب بسیار کمک کننده خواهد بود که دولت و کشاورزان باید در این راستا اهتمام جدی داشته باشند. صدای مشترک شهروندان و کشاورزان این است که مدیریت آب نه تنها یک وظیفه فردی بلکه یک مسئولیت ملی است از خانه‌های شهری گرفته تا مزارع کشاورزی، هر تغییر کوچک می‌تواند بخشی از بحران را مدیریت کند. کارشناسان معتقدند که تنها با همکاری مردم، دولت و نهاد‌های تخصصی می‌توان

فرش‌های منزل را در خانه بشوید این رفتار و عادت غلط باعث می‌شود آب زیادی هدر رود ترجیح دادم آنها را به قالیشویی بدهم تا هم آب کمتری مصرف شود هم در زمان کمتری به دستمان برسد. برخی خانواده‌ها نیز به روش‌های خلاقانه‌تری روی آورده‌اند، لایلا غضنفری می‌گوید: آب باقی‌مانده از شست‌وشوی میوه یا سبزی را در ظرفی جمع می‌کنم و برای آبیاری گلدان‌ها یا باغچه استفاده می‌کنم.

آبیاری نوین، راهی هوشمند برای حفظ هر قطره آب

یکی از باغداران تبریزی که به سمت استفاده از فناوری‌های جدید برای آبیاری رفته در گفت‌وگو با ایسنا می‌گوید: با نصب سیستم هوشمند آبیاری تحت فشار، میزان آب دقیقاً متناسب با نیاز درخت داده می‌شود. این روش مانع هدررفت آب شده و محصول با کیفیت بالاتری تولید می‌شود.

اسماعیل محمدی یکی از کشاورزان باتجربه یکی از شهرستان‌های تبریز است که با گلایه‌ای می‌گوید: درست است که آب را باید صرفه جویی کنیم و این یک وظیفه انسانی است اما در حوزه کشاورزی این امر نیاز به تجهیزات دارد که اگر تسهیلات کم بهره برای خرید این تجهیزات از طرف دولت

طرح نو؛ گروه گزارش

طرح نو؛ گروه گزارش

طرح نو؛ گروه گزارش

صرفه جویی را به کودکان یاد دهیم

یکی از شهروندان می‌گوید: اصول مصرف صحیح آب را به بچه‌هایم یاد داده‌ام مثلاً گفته‌ام هنگام مسواک زدن فقط با یک لیوان آب کار خود را انجام دهند با گرفتن جایزه کوچک آنها را برای استفاده اصولی از آب تشویق می‌کنم.

محمد مظفری شهروند دیگری با بیان اینکه باید فرهنگ صرفه جویی در خانواده‌ها جدی‌تر دنبال شود، ادامه می‌دهد: به جای شستشوی ماشین و رها کردن آب برای چندین ساعت، از دستمال نمدار و پاک‌کننده‌ها استفاده می‌کنم.

او می‌افزاید: چند روز پیش شیرآلاتی که کهنه شده بودند و آب از آنها چکه می‌کرد تعویض کردم تا بلکه چند لیتری آب صرفه جویی شود.

زهرآفرین نیز راهکار خود برای صرفه جویی آب در انجام کارهای روزمره منزل را اینگونه بیان می‌کند: ظرف‌هایی که خیلی کثیف و روغنی هستند اول با دستمال خیس پاک کرده و بعد برای مدت کوتاهی شستشو می‌دهم چراکه بدون پاک کردن تمهادهای غذا بر روی ظروف آب اضافی برای خیس کردن و شستشو هدر می‌رود.

علی لطفی با بیان اینکه باید چند عادت کوچک را در مصرف آب تغییر دهیم، می‌افزاید: چند روز پیش همسرم می‌خواست